

asi

• ASSEMBLY SUPPORT INITIATIVE
NEWSLETTER

14 ŞUBAT 2008, No.31

Kosova Meclis Başkanı ile söyleşi

Editörden

17 Kasım 2007 tarihinde düzenlenen parlamento seçimleri Kosova'nın politik manzarasını epeyce değiştirmiş bulunmaktadır. Kosova Demokratik Partisi (PDK) Kosova'da en büyük bir politik parti oldu, onun ardından Kosova Demokratik Birliği (LDK) gelmektedir. Yeni Kosova İttifakı (AKR) ve Sırbistan Liberal Partisi (SLS) gibi partiler de Meclis'e girdi. Birkaç hafta süren görüşmelerden sonra PDK ve LDK yeni hükümet için dört yıllık bir koalisyon

anlaşmasını imzaladı.

Yeni Meclisin 2008 yılının Ocak ayının daha başlangıcında düzenlenen kuruluş toplantısında Meclis üyeleri ant içip Prof Fatmir Seydiu'yu 5 yıllık bir dönem süresi ile Kosova Başkanı olarak yeniden seçti. Sn Hashim Thaci'nin Başbakanlığında PDK-LDK koalisyon hükümeti, ve yeni bakanları da görevlerine seçildi. SLS'den iki Kosovalı Sırp bakan olduğu gibi Kosovalı bir Türk bakan da kabinede yer almaktadır. Şimdi ise şu partiler muhalefette bulunmaktadır: AKR, LDD, AAK ve birçok sayıda daha küçük azınlık partileri. Parlamento, Meclisin yeni Başkanı görevine Sn Jakup Krasniqi'yi ve Meclis Başkanlığını seçti.

Meclis Başkanlığı düzenlenen ilk toplantıda Parlamento oluşumunda 13 Komisyonu kurmayı kararlaştırdı. Bunun yanı sıra İnsan Haklarına Komisyonu, AB'ye Entegrasyon Komisyonu ve Prosedür Kuralları, Görev Süreleri ile Dokunmazlığa değin Komisyonları kurmayı kararlaştırdı. Bir tanesi hariç tüm Komisyonlar kuruldu. Bu Komisyonlar, Hükümet tarafından gelecek olan ilk yasaları gözden geçirmek için hazırdır.

2007 Kasım seçimlerinden sonra ve açık listeli seçim sistemine teşekkür ederek yeni Meclis, yarısından daha fazlasının yeni üyelere oluşan bir yapıda çalışmaya başlamış bulunmaktadır. AGİT Kosova Misyonu, Ulusal Demokratik Enstitüsü ve USAID ortaklaşa olarak Meclisin yeni üyeleri için beş günlük bir giriş eğitim programını hazırladı. Giriş programı Meclis Başkanı himayesi altında 2008 yılının Ocak ayının sonunda ve Şubat ayının ilk günlerine düzenlendi.

ASI Bütенinin 31. sayısı Kosova Meclisinin üçüncü mandatu ve giriş programına dayalı olarak yapılan tartışmalara dayanarak yapılan tartışmaları kapsamaktadır. Meclis Başkanı ile ASI Bülteni için özel bir konuşma da getirilmektedir.

Bunun yanı sıra Meclise yapılan yardım programları hakkında yazılara yer verilmiş bulunmaktadır. Ulusal Demokratik Enstitüsü (NDI) yeni yasama müdürünü tanıtmaktadır ve biz Kosova'ya gelmesi dolayısıyla kendisine hoş geldin diyoruz. Fransa, Almanya, Belçika ve Slovenya parlamentoları Konsorsiyumu tarafından gerçekleştirilen AB projesi Meclis'e yapmış olduğu yardım programını tamamladı ve onun ekip lideri bu konuda son görüşlerini dile getirmektedir. AGİT Kosova Misyonu, Meclis'e sunmuş olduğu yardım konusunu da dile getirmektedir. Ümit ediyoruz ki tüm bu katkıları faydalı bulacaksınız.

Kosova Meclisi'nin üçüncü mandatında bulunan tüm parlamento üyelerinin kendi görevleri ve sorumluluklarını başarıyla gerçekleştirmelerini diliyoruz.

Franklin De Vrieze,
Meclis Destek Girişimi Koordinatörü.
14 Şubat 2008

Editörden	2
Parlamento demokrasisi, tolerans ve toplum kohezionunun promosyonunu gerçekleştiren kurum olarak Meclis	3
Kosova'nın yeni kurumları, herkes için eşit imkan ve bir hane olacak bir Kosova'nın oluşmasını hedefliyor	5
Yeni Kosova Hükümeti, 2008 yılına ait Kosova Konsolide Bütçesinin tamamını tekrar gözden geçirecektir	5
Programın en önemli içeriği bizim Kosova'da kalmamızdır	6
Komisyonlardaki çalışmalar profesyonel hazırlığı gerektirmektedir	8
Demokratik bir ülkede cinsiyet eşitliğinin olması şarttır	9
Milletvekili olarak tecrübem	10
Kanunların uygulanması ve Hükümet harcamalarının denetlenmesi yönünde çabalar artmalıdır	11
İdarenin milletvekillere desteği	12
Kosova Meclisi'nin yeni üyeleri için giriş programı	13
Kosova Bağımsız Denetim Kurulu Meclise rapor sunacak	14
AB tarafından finanse edilen "Kosova Meclisi'ne Daha Fazla Destek" projesi sona erdi	15
UDE-NDI Yasama Müdürü Ian Perkins aramıza hoşgeldiniz	16
Kosova Meclisi çalışmalarının desteklenmesi	16
Sivil Toplum ve Kosova'da Yasama Süreci	18
Kosova Meclisi Parlamento Komisyonları	19

Parlamento demokrasisi, tolerans ve toplum kohezionunun promosyonunu gerçekleştiren kurum olarak Meclis

Kosova Meclisi Başkan Sayın Jakup Krasniqi ile yeni oluşumdaki Meclisin öncelikleri ve meydan okumalar hakkında söyleşi

ASI: Sayın Başkan, Kosova Meclisi üçüncü oluşumu için belirlediğiniz öncelikler hakkında neler söylersiniz? Bu oluşum süresinde ne tür değişikliklere gideceksiniz?

Jakup Krasniqi: Yeni çalışmalarına başlayan üçüncü oluşumdaki Meclis gündemini Kosova'nın geçmekte olduğu tarihi gelişmeler belirlemektedir. Geçen günler içerisinde Meclis oluşumları tamamlandı, normal çalışabilmesi için Meclis Başkanlığı oluşturulması tamamlandı, bizim kabinemizin çatısı belirlendi, parlamento komisyonları kuruldu v.b. Her başlangıç için olağan olan bu gelişmeler yanı sıra, biz, bağımsızlığın ilan edilmesi ve onun tanınması yönünde yoğun hazırlıklar içerisindeyiz. Anayasa taslağı üzerinde çalışmalar tamamlandı, Kosova devlet sembollerinin seçilmesi çalışmaları da bitmek üzeredir. Meclis Başkanı görevinde bulunduğum birkaç günlük süre içerisinde iç ve dış ülkelere çok sayıda delegasyonu kabul ettim. Yaptığımız görüşmelerin odak noktasında bağımsızlığın ilan edilmesi ve Kosova'nın geçmekte olduğu bu tarihi süreç

için tüm koşul ve şartların hazırlanması ele alındı.

Bu yıla ait çalışma planı ve parlamento takvimini de en kısa zaman içerisinde tamamlama gayreti içerisindeyiz.

Ahtisari tarafından önerilen, Kosova Statüsünün Çözümü Geniş Kapsamlı Önerisi'nden çıkan yasalar ve günlük hayatın belli alanlarını düzenleyen ve ivedilik arz eden yasaların onaylanmasına Meclis öncelik vermektedir. Bu yıl ve önümüzdeki yıllar içerisinde Meclise gelecek olan yasa tasarıları takvimi bir hayli yoğun olacaktır çünkü Kosova'da yasama enfastrüktürünün tamamlanması yönünde yapılacak daha çok iş var. Bu takvim bir bakıma Hükümetin yasa tasarılarını hazırlama yeteneğine önemli ölçüde bağlıdır.

Meclis, açık tartışmaların yapıldığı bir kurumu oluşturması yanı sıra, parlamento demokrasisi, hoşgörü ve Kosova toplumunun kohezyonunun teminatı olan bir yer olacaktır aynı zamanda.

Parlamentonun vatandaşlara açık olmasını

sağlamak ereğiyle gerekenler yapılacaktır. Geniş kapsamlı enformasyonu sağlayıp vatandaşa karşı şeffaflığın temin edilmesi yanı sıra, parlamento tarafından kendileri açısından önem arz eden konular hakkında kararların alınması sırasında vatandaşın kamuya açık tartışmalara katılması imkanları da sağlanacaktır.

Meclisin bir diğer uğraş yönünü BMÖ Bin Yıllık Beyanının onaylanması ve bu yönde ondan çıkan Kosova'nın hedeflerinin belirlenmesi oluşturacaktır.

Kendisinin görev süresince yasama mandatı ve faaliyetler stratejisinin hazırlanması ve onaylanması da Meclis tarafından hazırlanacaktır.

ASI: Yasaların daha başarılı ve verimli görüşülmesi için parlamento komisyonlarının rolünasıl pekiştirilmelidir? Geçmiş dönemde kurulmasını talep ettiğiniz bir araştırma komisyonunun oluşturulması fikrini hâlâ destekliyor musunuz?

Jakup Krasniqi: Yeni oluşumda parlamento komisyonları yapısında bazı değişiklikler yapıldı (10 yerine şimdi 13) ve bu işe ilk

sırada onların yaptıkları çalışmaların daha başarılı ve fonksiyonel olmasından hareket edildi. İlgili komisyonlarda milletvekillerin yetenekleşmesi ile onların daha verimli (ehil) olmalarını sağlayacaktır. Meclis daha sık toplanacak, böylelikle komisyonlara da daha çok iş düşecek ve onlar daha sık toplanacaktır. Toplantıların ve çabaların artması oranında sonuçların da daha iyi olacağını tahmin ediyorum.

Meclisin her organ ve üyesinin çalışması şeffaf olup, seçmenlerin gözetim ve denetimine açık olacaktır. Seçmenlerin demokratik hakkı serbest oy kullanma ile başlar, ancak bununla bitmez; çünkü onlar kendi vekillerinin çalışma ve faaliyetlerini de denetlemelidir ve verdikleri güven karşılığı hayal kırıklığı halinde onu geri alma hakları da saklı tutulmalıdır. Bu yönde tüm söylediklerim ilkeseldir ve onları değiştirmem için hiç bir neden yoktur.

Meclis, Anayasa ve kendi İçtüzüğü (Çalışma Yönetmeliği) ile verilen tüm görevleri tamamen yerine getirecektir. Kosova Anayasa Tasarısı ile 30 milletvekilinin istemi üzere Parlamento Araştırma Komisyonunun oluşturulması öngörülmektedir. Bu öneri, Anayasa Komisyonunda, benim tarafımdan yapıldı.

ASI: Dış ülkelerdeki diğer Parlamentolar ile işbirliği alanında Kosova Meclisinin ne tür planları vardır?

Jakup Krasniqi: Kosova statüsünün çözümü ile, yasama alanında en yüksek devlet organı olan Meclis de, çalışmasında yeni bir safhaya girmektedir. Diğer ülkelerle, ilk sırada Kosova'nın komşu ülkeleri, ABD, AB üye ülkeleri v.b. ile ilişkilerimizi ve istişarelerimizi yoğunlaştırmaya gideceğiz. Bu yönde ilk sırada barış ve karşılıklı çıkarlardan hareket ederek samimi bir işbirliğinden yana tavır sergileyeceğiz.

ASI: Geçmiş dönemde bakanların Meclis milletevekili görevinde de bulunmalarına ve iki görevde bulunmaya karşı gelmişsiniz. Bunun ile ilgili şimdiki görüşünüz nedir?

Jakup Krasniqi: Daha önceki bu görüşe şimdi de sahibim, yani kendilerine güvenilip verilen özel sorumluluklarını yerine getirebilmek için insanlar ona odaklanmalı ve lüzumsuz enerji kaybı önlenmelidir. Bizde hakim olan bir anlayışa göre milletvekillerin görevi genel kurulu toplantısı ile başlar ve orada sona erer. Ancak milletvekillerin çalışmaları bundan

çok daha geniş olmalı ve vatandaşa karşı Meclisin açılması kapsamında vatandaşlar, kendileri tarafından seçilen milletvekillerin çalışmalarını değerlendirme konumunda olacakları da bilinmelidir. Bu şekilde milletvekilin yapacağı iş hacminin artması sonucu onun başka – paralel bir işte angaje edilmesini imkansız olacaktır. Kosova Meclisi tarafından çok yakından onaylanacak olan Anayasa Tasarısı ile de bu konuya aydınlık getirilmektedir.

ASI: Sekretarya tarafından önerilen reformlar hakkında görüşünüz nedir? Bu yönde daha ne tür değişikliklerin yapılması gerekir?

Jakup Krasniqi: Cömert donatörlerin yardımları sayesinde çok sayıda proje ile idare, parlamento komisyonları, milletvekilleri v.b. konu ve alanda Kosova Meclisi desteklenmiştir. Meclis İdari Bölümü profesyonel yetenekleşme alanında önemli ilerleme kaydetmiştir, ancak ilerideki süreçte de yeni meydan okumaları aşmak için kapasitelerin gelişmesi yönünde çalışılacaktır. 2007 yılı nisan ayında Meclis Başkanlığı tarafından kabul edilen reformlar paketinden çıkan ödev ve sorumlulukları yerine getirmek için İdari Bölüm çaba harcamaktadır. Şimdilik olası değişiklikler üzerinde konuşmak istemezdim, ancak değişiklikler gelişme temposuna ayak uydurmak ve yeni bilgilere temin etme yönünde devam eden bir süreci oluşturdu.

ASI: Sayın Krasniqi özel bir soru sormak istiyorum: Kosova Meclisi Başkanı görevindediniz. Geçen oluşumda ise PDK Parlamento Grubu başkanı görevinde idiniz ve yaşam dinamiğinizde ne denli değişiklikler oldu?

Jakup Krasniqi: Elbette ki şimdiki çalışmalarım ile geçen oluşumdaki Meclis çalışmalarım arasında yaşam dinamiğimde değişiklikler mevcuttur; şimdi bu dinamik Kosova Meclisi yönünde odaklı. Meclis Başkanının sorumluluğu, özellikle de bu tarihi dönemden geçen Kosova'da çok büyüktür. Bulduğum konumun bilincindeyim ve bu yüzden de bu görevin yerine getirilmesi için tüm enerejimi harcama gayreti içindeyim ve bu şekilde bana verilen güvenin karşılığını vermek istiyorum. Bu yoğun dinamik ve ritim özel hayatım ve ailemden uzak kalmama yol açmaktadır.

Söyleşiyi yapan: Armend Bekaj

Kosova'nın yeni kurumları, herkes için eşit imkan ve bir hane olacak bir Kosova'nın oluşmasını hedefliyor

Üçüncü oluşumdaki Kosova Meclisi kuruluş toplantısında Kosova Başkanı Fatmir Seydiu'nun yaptığı konuşmasından özetler

İlk önce ülkenin Başkanı görevinde bir mandat daha kalmama için bana verdiğiniz güven için teşekkürlerimi ve takdirlerimi sunmama izin verin. Siz saygıdeğer milletvekilleri ve Kosova vatandaşları önünde tüm gücüm ve mevcut bilgi kapasitem ile kanunların üstünlüğü ve anayasa saygısının gösterilmesi yönünde çaba harcayacağım sözünü veriyorum.

Ülkenin demokratik bütünlüğünün muhafaza edilmesi yönünde özel ilgi göstereceğimi ve Kosova'daki tüm vatandaşların refah içinde yaşaması için tüm enerjimi çaba harcayacağımı da ifade etmek isterim [...]

2007 Kasım parlamento seçimleri esasında Kosova halkının geçmekte olduğu önemli bir demokratik süreç bugün tamamlanmaktadır. Kosova halkının politik iradesine dayanarak demokratik kurumların oluşturulması yönündeki işlemlerin tamamlanması ile bugün özel bir başlık - dönem açılmaktadır.

Kosova vatandaşları ve bu seçimlerde yarış içinde olan tüm politik partiler, koalisyonlar, vatandaş girişimleri ve bağımsız adaylar yüksek derecede politik olgunluk bildirerek önlerinde bulunan bu büyük sınavı başarıyla vermeleri yanı sıra politika alanında yüksek seviyede bir devlet oluşturma kültürlerini de sergilemişlerdir.

Kosova'nın yeni oluşumdaki kurumları arasından; Cumhurbaşkanlığı, Hükümet ve Meclisin tüm enerjilerini ortak hedefe yönelterek Kosova'da demokrasinin ileride daha da gelişmesi yönünde azami bir şekilde çaba harcayacaklarından eminim.

Kosova kurumları, aynı zamanda, ülkemizin girmekte olduğu çok önemli ve karar verici bir dönemde burada mevcut uluslararası sivil ve askerî mercihlerle yakın bir işbirliği içinde olacaklardır.

Özellikle de burada mevcut tüm azınlık etnik grupların hak ve özgürlüklerinin garanti edilmesi yönünde de Kosova kurumları özen göstereceklerdir. Bu arada, Kosova'da mevcut Sırp topluluğunun refahı ve tamamen olarak entegrasyonunun sağlanılmasına da özel önem verilecektir. Kosova kurumları, herkes için eşit imkan ve ortak bir ev olacak bir Kosova'nın oluşmasını hedeflemektedir.

Yeni Kosova Hükümeti, 2008 yılına ait Kosova Konsolide Bütçesinin tamamını tekrar gözden geçirecektir

Üçüncü oluşumdaki Kosova Meclisi kurucu toplantısında Kosova Başbakanı Haşim Taçi'nin konuşmasından özetler

İlk önce bize verdikleri destek yüzünden tüm Kosova vatandaşlarına teşekkür etmeme izin verin. Aynı zamanda hükümet kurmak görevini bize veren Kosova Başkanına da teşekkürlerimi ifade ederken bu görevi biz memnuniyet ile üstlendiğimizi ve saygı ve sorumlulukla yerine getireceğimizi de bildirmek isterim.

Azınlıkların haklarına saygı gösterilmesi yanı sıra onlar afirmatif çabalarımızla garanti edilecek ve Anayasa ile de güvence altına alınacaktır.

Önümüzdeki haftalar içerisinde, Kosova Bakanlar Kurulu adına, ekonomik reformlar alanında geniş kapsamlı projemizi vatandaşlara takdim edeceğim.

[...] Kosova'da işbaşına geçecek olan yeni Hükümet 2008 yılına ait Kosova Konsolide Bütçesinin tamamını tekrar gözden geçirecektir.

Bizim projemiz eğitim alanında öngördüğümüz paketin ayrıntılarını aydınlığa kavuşturmaktadır. Bununla üniversite öğrencilerimize yeni imkanlar sağlayarak, çocuklarımızın entelektüel birikimlerinin işleve konması olanaklarının sağlandığı yönünde ebeveynlere de güvence vermektedir.

Hep beraber ileriye doğru yürümeye devam ederken, vatandaşlarımıza esas sağlık hizmeti götürülecek, ayrıca ister özel ister de kamu kesiminde olan tüm vatandaşları kapsayacak bir sağlık hizmetlerinin oluşturulması üstünde çalışmalar başlayacaktır.

Hükümetimizin yaşlı vatandaşlara büyük özen göstereceği ve emeklilik fonu ile ilgili reformu gerçekleştireceğini vaad ederim.

Açık ve şeffaf (transparan) bir iktidarımız olmadığı sürece tüm bu girişimlerin bir anlamı yoktur.

Rüşvetçiliğe karşı çetin bir mücadele yürütülecek ve bu konu ile ilgili hiç kimsye ve hiç bir zaman hoşgörü tanınmayacak - bu konuda tolerans sıfır olacaktır.

Programın en önemli içeriği bizim Kosova'da kalmamızdır

Sırp Liberal Partisi Başkanı(SLS)
Slobodan Petrović ile söyleşi

ASİ:Siz, Sırp topluluğunu temsilcisi olarak Kosova Meclis Başkanlığı üyeliğine seçildiniz. Kosova Meclisi çalışmalarında sizin öncelikleriniz neler olacaktır ?

Slobodan Petrović: Anayasal Çerçeveye göre Sırp topluluğunun Başkanlıkta garanti edilmiş yeri vardır. Sırp topluluğu içerisinde bu göreve kimin atanacağı konusunda anlaşmaya varılması önemliydi. Sırp temsilciler bu göreve beni önerdi ve bu öneri Mecliste görüşüldükten sonra Meclis beni bu göreve atadı. Elbette ki bununla ben gurur duymaktayım. Diğer yandan bu görev benim için olduğu gibi benim temsil ettiğim parti ve Sırp topluluğu için de büyük bir sorumluluğu oluşturmaktadır.

Benim çok çalışmam gerektiği bilinci içerisindeyim. Parlamento üyesi olan hepimiz Sırp topluluğu çıkarlarının olduğu gibi diğer toplulukların çıkarlarının korunması doğrultusunda çaba harcayacağız ve bunu yaparken hiçbir topluluğun zarara uğramamasına dikkat edeceğiz. İçinde bulunduğumuz bu çalkantılı dönemde devamlı olarak toplantı yapmaktayız. Ben Sırp Topluluğunun çıkarları konusunda tarafımca sunulacak olan öneriler için Başkanlığın anlayış göstermesini beklemekteyim, Eğer bir şey Sırp topluluğunun çıkarından ise onun

diğer topluluklar çıkarına karşı olacağı anlamına gelmez. Topluluğumuzun beklentilerini yerine getireceğimi ümit ediyorum. Benim elimden her şeyin de gelmediğinin bilinci içerisindeyim ve büyük adımlar atamayacağımı biliyorum ama bu görevde iken kendi topluluğuma daha fazla yardım edebileceğimi de biliyorum. Daha geçlerde hayal kırıklığına uğramamak için büyük beklentilerim yok. Başkanlık ve tüm enstitülerin çalışmalarını etkileyecek çok faktörler var. Biz kurumlara girerek bu yolu enstrüman olarak kullanarak Sırp topluluğu çıkarlarının korunması, Sırp topluluğu sorunlarının dile getirilmesi için buradayız ve ben bunu kanıtlayacağımıza inanmaktayım.

ASİ:SLS'nın Kosova Hükümetinde iki Bakanlığı var. Bu, yeni ve genç bir politik parti büyük bir yükü oluşturmaktadır. Bununla nasıl başedeceksiniz? Beklentileriniz nelerdir?

SP: Bunun büyük bir sorumluluk olduğunu vurgulamakta çok haklısınız. Ben ve kurumlarda yer alan diğer kişiler olduğu gibi ve ilk sırada SLS üyelerine, ki onlara sadece kendi aile üyeleri değil diğer kişiler de seçimlerde oy vererek onlara görev vermişlerdir. Tabii ki bu tümümüz için büyük bir yükü oluşturmaktadır.

Biz bir parti olarak tüm bu sorumluluğu üstlenmek istemedik ve bu bizim şart

koştuğumuz bir şey değildi. Ama Sırp topluluğuna ayrılan diğer Bakanlık da bize düştü. Biz bu bakanlıklarda tek başına olamayacağımızın farkındayız. Sırp topluluğuna olduğu gibi Kosova'nın tüm yurttaşlarına yardım etmek isteyenlerin tümüne bizde kapılar açıktır. Şu anda en ağır bir durumda bulunmaktayız ve bu önemli görevlerde katılımımızı özürlemek için elimizden geleni yapmaya çalışacağız. Aynı zamanda 'herşeyi bildiğimizi' söylemiyoruz ve bu yönde görgüleri olanların bize seve seve katılabileceklerini ve bu çağrının sadece kuru bir çağrı değil gerçek bir çağrı olduğunu vurgulamak isterim.

Buna rağmen biz önümüzde olan meydan okumalardan korkmuyor ve yetkili olduğumuz bakanlıkların kendi görevlerini yerine getirmek için elimizden geleni yapacağız. Genç bir partinin hükümette iki bakanı ve sekiz milletvekilinden oluşan milletvekili kulübüne sahip olması büyük bir sorumluluktur. Partimiz için bu büyük bir başarıdır, diğer yandan bu görevleri yapmak isteyenler ile onları paylaşmaya da hazırız.

Biz kurumlara katılmakla, biz, gerçek bir hayat ile uğraşmak, daha güzel bir yarın kurmak için burada olduğumuzu gösteriyoruz. Bir işi bırakıp gitmek en kolaydır ve siz bunu her zaman

yapabilirsiniz. Gerçek mevkiide olmak, çok zor bir iştir. Bunun büyük bir yük olduğuyla uzlaşıyorum ve Kosova kurumları ve uluslar arası topluluğunun bizzim durumumuz-mevkiimiz konusunda anlayış göstermesi ve bizi bütünlüklü olarak desteklemesini bekliyorum.

ASI: Siz ve bakanlarınızın Belgrad Hükümeti ile işbirliği var mı?

SP: Maalesef yok. Ama umut ediyorum ki bu ilişkileri kuracağız. Çünkü bugün Kosova'da en önemli olan üç faktörden bir Belgrad Hükümetidir ve Sırp topluluğu söz konusu olunca bu en önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bunu seçimlerde de görme olanağında iddik. Seçimleri boykot ile ilgili Belgrad önerisinden sonra biz Kosova Sırp topluluğunun tüm desteğini alamadık. Bu bizim için ek olan ve zorluk yaratan bir sorundur. Ama ümit ediyorum ki Sırbistan Hükümetinde bizim yaptıklarımızı anlayacak insanlar çıkacaktır ve aslında yaptıklarımızın Sırbistan devletinin gerçek çıkarları ile çakıştığını anlayacaklarına inanmaktayım.

ASİ: Desantralizasyon - ademi merkezîyetçilik ve yeni belediyelerin kurulması konusunda görüşünüz nedir ve siz ile bakanlarınızın bu konuda tutumu nedir?

SP: Kosova'da Sırp topluluğunun var olması için desantralizasyon çok önemli bir elemandır ve bu sürece tüm faktörlerin, bilgiye sahip olanların dahil edilmesi gerekir. Meslek bakımından ben bir hukukçuyum ve bunun çok bileşik bir konu ve özellikle de Sırp topluluğu için çok bileşik bir konu olduğunu biliyorum. Bu konuda birçok Üniversite profesörünü angaje ettik ve bu alanda en büyük bir başarıyı sağlamayı ümit ediyoruz. Bu sadece bize bağlı olmayacaktır ve bu sürece katılacak olan kişiler büyük bir rolü üstlenmiş olacaktırlar. Birçok neden yüzünden desantralizasyon çok önemlidir. Herhalde yeni belediyelerin kurulması Kosova'da Sırp topluluğunun kalması için ümit oluşturacaktır. Bunun yanı sıra bu belediyelerde idare taşıyıcıları olarak olanların katılımı önemli olacaktır. Bunun yanı sıra Sırp vatandaşlarının sürekli olarak Kosova'dan ayrılması büyük bir sorunu oluşturmaktadır. Böylece ilerideki belediyelerde nüfusun demokrafik şekli de değişmektedir. Bu ise Sırp topluluğu için en ciddi bir sorunu oluşturmaktadır

Sırp nüfusunun azınlıkta olduğu bir Sırp belediyesi varsa o zaman bunun anlamı kalmaz.

ASI: Uzun süre yapılan bildirilerden sonra yakında Kosova Meclisi'nin bağımsızlığı ilan etmesi bekleniyor. Sizin Kosova'da yaşamakta olan Sırp halkına mesajınız nedir ?

SP: İki yıldan çok önce kurulan partimizin ilk gününden beri bizim tutumumuz ayandı. Biz parti olarak Kosova'nın ilerideki statüsü ile ilgili karar konusunda etkimizin olmayacağını farkındayız. Eğer öyle diyebilirim biz iki taraf arasında yürütülen anlaşmaların daha başlangıcında en iyi olacak anlaşmalı bir çözümün bulunması gerektiğini belirttik. O zaman da buna şüphe ile yaklaştık ve şimdi de böyle bir çözümün olanaksız olduğunu görüyoruz. Şimdi bu uluslar arası bir sorun oldu ve bu sorunun uluslar arası topluluk tarafından çözülmesi gerekir

Bizim için, ister beğenen olsun ister olmasın mecburi olan ve uluslar arası topluluğunun ürünü olanı kabul edilir olacaktır. Sizin de dediğiniz gibi bu gün için uzun zamandan beri haber veriliyor Ama ben bunun ne zaman olacağını bilmiyorum çünkü bu Sırp topluluğu milletvekillerinin eylemleri dahilinde değildir. Bizim bu konuda hiç bir şey yapamayacağımızın bilinci içerisindeyim. Uluslar arası topluluğunun desteği yoksa bu ister Sırp ister Arnavut olsun tüm Kosova yurttaşları için tehlikeli olacaktır. Uluslar arası topluluğunun desteği olmayan her şey kabul edilir değildir.

Bilinen bir gerçektir ki Sırp topluluğu Kosova'nın bağımsızlığına karşıdır. Buna karşın Arnavut topluluğu oy birliği ile bağımsızlıktan yanadır öyle ki her iki taraf için kabul edilir bir şeyin bulunması çok zordur. Bu durumda biz Sırp milletvekilleri zor bir durumdayız. Ama kendi halkımızın geleceği için düşünmeli ve genel çıkardan olan kararları getirmemiz gerekir. Siyaset ile uğraşmak demek sadece güzel şeyler yapmak değil çok kere çoğunluğun anlayamayacağı şeyleri de yapmak demektir. Ama umut ediyorum ki bugün Kosova yurttaşlarını ilgilendiren günün çok çabuk bir geçmiş olacağını gösterecek olan gün gelecektir.

Programımızın en önemli konusu Sırp topluluğunun Kosova'da kalmasıdır ve

bunun alternatifi yoktur. Ondan sonra güvenlik bizim için en önemli konular arasında yer almaktadır. Aynı zamanda Sırp topluluğunun ekonomik güvenliği de bizim için çok önemlidir. Bizim için tüm bu elemanlar çok önemlidir. Bir deklarasyon ile Kosova yurttaşlarının sorunları çözümlenmeyecektir.

Kosova'da işsizlik oranı Avrupa ölçütlerine göre en yüksektir ki bu birinci sorunu oluşturmaktadır. Hedefimiz, demokratik bir şekilde Anayasal Çerçeve ile garanti edildiği üzere enstitüler yoluyla kendi topluluğumuz için mücadele etmektir. Görevimiz, daha iyi bir gelecek doğrultusunda çalışmaktır; boykot ve inat ise hiçbir sonuç vermeyecektir. Umud ediyoruz ki diskriminasyonsuz, şiddet uygulanmayan bir ortam kurulacaktır. Bizim kendimizi ikinci sınıf vatandaş olarak hissetmememiz için bunlar normal bir yaşam için temin edilmesi gerekli olan koşullardır. Çok iş var ve çalışmaların büyük bir kısmına biz etki edemiyoruz. Ama günlük yaşam, geri dönüş, işbulma, Kosova'da kalma, konut temin etme gibi konularda etki edebiliriz.

Halkımıza önerdiğimiz şey, her ne olursa olsun yurttaşların sakin olmaları, panik içinde olmalarına izin vermemeleri ve küçük provokasyonları alet olmamaları şeklindedir. Yapabilecekleri en kötü şey Kosova'dan ayrılmaktır çünkü bir defa gittiklerinde geri dönmeleri zor olur. Biz kendi topluluğumuzun bir parçası olarak kendi topluluğumuzun alinyasını paylaşacağız. Ben inanıyorum ki çatışma olmayacak ve bu konuda uluslar arası topluluğun tüm temsilcileri sayın Ruker, uluslar arası ofisle temsilcileri ve Arnavut politik liderleri tarafından böyle bir şeyin olmayacağı konusunda söz verildi.

İnsanların rahat ve sakin olmalarını diler ve biz hepimiz burada olup aynı alinyayı paylaşacağız. Gene söylüyorum Kosova'yı terk etmek için hiçbir zaman geç değildir bunu her zaman yapabilirsiniz ama daha geçlerde geri dönmeniz zor olacaktır . Biraz bekleyelim sabah her zaman gecedden daha zekidir.

*Mario Maglov, Topluluklar Enformasyonu
Merkezi Koordinatörü, DPİ- AGİT Kosova
Misyonu İşbirliği ile UNMIK*

Komisyonlardaki çalışmalar profesyonel hazırlığı gerektirmektedir

*Kosova Meclisi'ne yeni seçilen milletvekili ve Yasama ile Hukuk Komisyonu Başkanı
Sn Bahri Hyseni ile söyleşi*

ASI: Sn Hyseni, Kosova Meclisi'nde milletvekili olmak sizin için neyi ifade eder? Görev süreniz –mandatınız içerisinde hedefleriniz neler olacaktır?

Bahri Hyseni: Şu an itibari ile üçüncü oluşumdaki yasamanın mandata başlamış bulunmaktadır ve vatandaş tarafından verilen bu görev herkes için çifte bir sorumluluğu oluşturur. Hiç kimse yeterli parlamento görgüsüne sahip olmadığını bahane ederek kendi eylemlerini haklı gösteremez. Mandat doğrudan doğruya seçmenler tarafından verilir. Bu durum ise seçmenler tarafından bize verilen güven karşılığı olarak kurumlar ve vatandaş önünde sorumlu olduğumuz anlamına gelir.

Bir birey olarak ben, bulunduğum kurum (Meclis) ve yurttaşların hizmetinde olup milletvekili görevi olan üç temel görevi gerçekleştirmek için hazır olduğumu belirtmek isterim: yurttaşları temsil etmek, ilgili kurumların çalışmalarının Meclis tarafından denetlemek ve kanunların kabul edilmesi ve değiştirilmesinde profesyonel bir katkıda bulunmak.

ASI: Siz aynı zamanda Yasama Komisyonu Başkanı olarak atandınız. Siz bu görevi nasıl değerlendirmektesiniz?

B.H.: Komisyon çalışmalarını ve özellikle Yasama ile Hukuk Komisyonu profesyonel bir çabayı gerektirmektedir. Bu komisyonun fonksiyonel bir komisyon olması yüzünden Meclis'te görüşülen tüm kanun tasarılarını görüşmesi gerekir. İlgili komisyonun sahip olduğu sorumlulukları yanı sıra, onun aynı zamanda yasaların gerçekleştirilmesi, gözden geçirilmesi, yasal hükümlerin uyum içinde olması ve ilk sırada uygulanabilir olan kanunların yürürlükte olması için sık sık engelleri yaratan, idari talimatların yayınlanması için hükümete önerilerin sunulmasını gerektirmektedir.

Kanunların daha profesyonel ve pratik olması amacıyla onların yürürlükte olması için kanun sponsorları ve diğer mekanizmalar ile iyi ve samimi bir işbirliği

kurma önünde çaba harcıyacağım. Bizim tüm yasalarımızın AB yasaları ile uyumlaştırılması gerektiği de gözden kaçmamalıdır.

ASI: Yasamanın gündem sırasının tasarlanmasında Meclis ile Hükümet arasında daha iyi bir şekilde koordinasyon sağlanabilir mi?

B.H.: Düşünceme göre daha iyi bir koordinasyon pekala olabilir. İlk sırada şu anda biz üçüncü yasama mandata bulunmaktayız ve çalışma görgüsüne sahip olup koordinasyon kültürünü edinmiş bulunmamız gerekir. Diğer önemli bir konu da şudur: Bu komisyonun önceki mandata üstlendiği bazı sorumluluklardan serbest

birakılması ile enerjisini kanunlara ve adliye odaklaması hedeflenmektedir. Başarının bu işbirliğine bağlı olacağı kuşkusuzdur.

ASI: Komisyonun ana görevlerinden biri Kosova Meclisi tarafından kabul edilen yasaların gerçekleştirilmesinin denetlenmesidir. Bu konudaki görüşünüz nedir?

B.H.: Kosova Meclisi tarafından kabul edilen tüm yasalardan ki bunların sayısı 200 kadardır, sadece sembolik bir sayı gözetlenmiş bulunmaktadır. Önceki mandatta bulunan Meclis üyeleri bu sayı ile gurur duyamazlar. Ama inanıyorum ki gözetlemenin önemi bakımından bu yasama ayandır. Onaylanan yasaların sadecenumara olarak kalmamasını denetlememiz gerekir çünkü bu yurttaşların çıkarlarına hizmet etmektedir. Tek bildiğim ve inandığım şey idari talimatların yasa değiştiricileri olaylarının tekrarlanmasına izin vermeyeceğiz.

ASI: Bakanların Komisyon toplantılarına katılmaları konusundaki görüşünüz nedir?

B.H.: Yasa sponsörü için olduğu gibi ilgili bakanlık için önemli ve ortak olan şey komisyon tarafından böyle bir çağrının yapılması durumunda bakan ya da bakan yardımcısının toplantıya katılması çok önemlidir. Bunun amacı, yasa ardındaki rasyonelliği görme, yasanın kamu çıkarı ya da çıkardan olan diğer konuları görmesi açısından önem arz etmektedir.

İç tüzüğe göre bakanlıkların, yasalar ile ilgili konular açıklık getirmek için Komisyon çağrısına yanıt vermeleri gerekir. Toplantıya katılmadıkları durumda bakanların bakan yardımcılarını ya da bu alanda uzman olan yüksek görevlileri bu toplantılara gönderip tayin etmesi gerekir.

Demokratik bir ülkede cinsiyet eşitliğinin olması şarttır

*Besa Gaxherri, Kosova Meclisi üyesi,
Dardania Demokratik Parti üyesi(LDD)*

Bu konuyu ele alırken Kosova'nın acılı geçmişine dönmek şarttır.

Kosova yurttaşlarının asırlarca birçok tarihi ve politik zorluklardan (ayrımçılık zorlukları), ekonomik sıkıntılar, hukuk devletinin işlev bozukluğu olduğu gibi Balkan mentalitesi göz önünde bulundurularak bu süreçlerin neticeleri asırlarca Arnavut kadınının sırtına yüklenmiştir. Kadın bir taraftan yanda bırakılarak kendisine karşı asırlarca baskı ve ayrımcılık uygulanmış, kadın sık sık kurban olmuş ve sadece sistemin baskısı nedeniyle değil Balkan mentalitesi nedeniyle de hayatı trajik bir şekilde sona ermiştir.

1999-2000 döneminden beri gelişme siyasetindeki eşit olanaklardan söz etmek gerekirse bu yıl, ya da bu yüzyıl içerisinde Kosova kadınları için yeni bir gelişme dönemi başlamış bulunmaktadır olsun ki bu dönemin kolay olduğu söylenemez ve de istenen daha çok şeylerin var olduğunu da belirtmek gerekir.

Kosova'nın tarihi bir gelişim içerisinde bulunduğu bu dönem içerisinde bile Kosova kadını kendisinden çok Kosova'nın bağımsızlığı ile ilgili istemleri ve hayallerinin gerçekleştirilmesi doğrultusunda çaba harcamaya devam etmektedir. Kosova'da yürürlükte olan Cinsiyet Eşitliğine dair Kanun kadınlara

birçok hakkı ve sorumluluğu temin ederek onların % 30'unun Kosova Meclisi ile Belediye Meclislerinde katılımlarını sağlamaktadır. Kosova'da nüfusun yüzde 50'den çoğunun kadın olmasını göz önünde bulundurarak ve Üniversitelerden alınan istatistiklere göre fakülte öğrencilerinin çoğu bayan olmasına rağmen biz hala Kosova'da kadının gelişme siyasetine katılımı ile memnun olamayız.

Kosova'nın gelişme alanlarında tüm sorumlulukları üzerlerine almak için profesyonel olarak hazırlıklı olan kadınlarımızın sayısının epey olduğunu inandığımı ve bunun için mutlu olduğumu belirtmek isterim. Bu durumda önemli olan kadınların Kosova'da gerekli olan değişimler için çalışmak istiyor olması ama onların çalışmaları için alan var mı diye soruyorum. Bence yok!

Bu yönde durumu etkileyen şu etkenler vardır: politik (tarihi) gelişmeler, birçok ekonomik ve sosyal koşullar, hukuk devletinin çalışması, toplumun emansipsyonu ve kilitsel faktörlerden biri olan - kadının toplumda eşit olması ile ilgili büyük ısrarları.

Bağımsızlığı elde ettikten sonra Kosova'ya düşecek olan iş ve meydan okumalar arasında kadınlara da ek görevlere düşecektir. Onların profesyonel çalışmaları yanı sıra kadının toplumda kendi yerini alması için daha fazla enerji harcaması gerekecektir. Yasal ve demokratik bir devlet ve siyasete daha kabarıklık bir sayıda kadınların katılımı ve o siyasetin gerçekleştirilmesine daha işlevsel, kaliteli daha hızlı bir ekonomik gelişme olduğu gibi daha az rüşvetçilik, daha kaliteli bir eğitim ve Avrupa Sağlık Sisteminin temin edilmesi olanaklı kılınacaktır. Kosova'da genel olarak pozitif gelişmeler yanı sıra cinsiyet eşitliğinin doğru yolda olduğunu belirtmek gerekir.

Milletvekili olarak tecrübem

Kosova Demokratik Partisi sıralarından Kosova Meclisi milletvekili Safete Hadergjonaj tarafından kaleme alınmıştır

Milletvekili görevini ben, bu veya şu şekilde Kosova vatandaşlarının hayatını etkileyen çok ciddi bir iş olarak kabul etmekteyim. Mecliste ne kadar daha aktif olma yönünde çaba harcarken geçmişte ikinci başkan yardımcısı görevinde bulunduğum Bütçe ve Finans Komitesi (BFK) çalışmalarının daha da başarılı olması yönünde çaba harcamaktayım. Düşünceme göre geçen yasama döneminde gerçekleşen iyi işlerden biri İçtüzüğün (Çalışma Yönetmeliğinin) değiştirilmesi sayılabilir. İçtüzükte yapılan bu değişiklik sonucu, 2006 haziran ayından itibaren, genel kurulun her toplantısında, 50 dakika uzunluğunda "parlamento soruları zamanı" uygulamasına geçildi. Yapılan değişiklikler sonucu gensoru prosedürünün kısaltılması sağlanıp milletvekili olarak kendimizin ya da vatandaşlarımızın tedirginliklerini Hükümete ifade etme imkanlarına sahip olduk. Parlamento soruları bölümünden yararlanarak, Hükümete (Başbakana ve bakanlara) 11 soru yönelttim ve bunlardan iki soruma cevap alamadım.

En yoğun çalışma ve milletvekillerin ve parlamentokomisyonların ve özellikle BFK'nın uğraş ve çabasını gerektiren bir iş olması yanı sıra Meclisin en önemli görevlerinden birini de bütçenin onaylanmasıdır. Bir parlamento yılının en önemli olayı bütçe ile ilgili yapılan tartışmalardan ibarettir.

Bütçe tasarısı ile ilgili değişikliklerin önerilmesi sırasında bazı güçlüklerle karşılaştığımızı da vurgulamak isterim. Hükümet tarafından gelen Bütçe Tasarısı genellikle sentetik verileri içeriyordu şöyle ki bizim analitik veri isteme gayretlerimiz boşa çıkmıştı ve böyle bir olgu bizim sonuçlar çıkarmamız yönünde işimizi zorlaştırmıştı. Aynı zamanda keza gecikme ile geliyordu.

BFK'nın periyodik ve yıllık raporları görüşme sorumluluğu da vardır. Kamu Finansal İdaresi ve Sorumluluk Yasasının 40. ve 41. maddelerine göre, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı (EMB) Bakanı üç aylık periyotların tamamlanmasından sonra raporu 30 gün, yıllık raporu ise senenin tamamlanmasından

3 ay sonunda Meclise teslim etmelidir. Geçen dönem içerisinde EMB ile istişareler gereken seviyede değildi ve raporlar her zaman komisyona gelmemiştir. Bu raporların görüşülmesi ve bütçe öncelikleri ile ilgili tartışmaların yapılması için Komisyon tarafından yapılan istemleri bakan birkaç kez yanıtı bırakmıştır.

Geçen yasama döneminde bütçenin etkili ve başarılı bir şekilde kullanılmasının izlenmesi için auditör (denetçi) ofisi bir partnörlik sağlanamadı ve bu iş ilerideki dönemdeki çalışmalarımızda bir meydan okuma olarak ortada durmaktadır.

Meclis tarafından kabul edilen tüm kanunlar BFK'dan geçmiştir ve birinci yıl ve ilerideki yıllarda ondan kaynaklanan bütçe implikasyonları görüşülüp bununla ilgili sonuçlar Meclise gönderilmiştir. Özel çıkar arz eden kanunlar ile ilgili kamu tartışmaları tertiplendi ve orada biz Komisyon olarak kaktılımcıların görüşlerini kaydetmek için gayret sarfettik. Uluslar arası kuruluşlar tarafından önerilen sonuçları gözönünde bulundurup, komşu ülkelerde ve AB ülkelerinde mevcut en iyi pratikleri benimsemek için çaba harcadık. NDI (UDE), AGİT, AIA (AER) tarafından "Meclise Destek Projesi" kapsamında Komisyona yönelik desteğin sunulmasına rağmen, BFK çerçevesinde daimi olarak çalışacak bir uzmanın olmaması çalışmalarımızı bir hayli zorlaştırmıştır.

Kosova Meclisinde Faktik Olgular ile ilgili Genel Auditör (Denetçi) Ofisi tarafından hazırlanan Raporun araştırılması ereğiyle oluşturulan Parlamento Araştırma Komisyonu oluşumunda çalışmayı geçen yasama dönemi içerisinde kendi açımdan iyi bir tecrübe olarak görüyorum. Parlamento araştırmalarını düzenleyen bir yasanın eksikliği yüzünden, çalışmanın başlangıcında bir Çalışma Yönetmeliği hazırlandı ve en önemli konuların görüşülmesinde başvurulacak metodoloji çerçevesi, etkinlik planı ve onun gerçekleşmesi ile ilgili zaman dinamiği saptandı. Bu komisyonun oluşturulması şeffaflık için konuşmamıza imkan sağladı ve düşünceme göre bu komisyon tarafından hazırlanan rapor 3 aylık çalışma sonucu hazırlanmış içerikli, profesyonel ve mantıklı bir belgeyi oluşturuyordu.

Kanunların uygulanması ve Hükümet harcamalarının denetlenmesi yönünde çabalar artmalıdır

Kosova Meclisi milletvekili Sn Naser Osmani, 2004 - 07 yasama döneminde Bütçe Finansi Komisyonu eski Başkanı ile söyleşi

ASI: Sn. Osmani, idarenin parlamento tarafından denetlenmesinde Bütçe Finansi Komisyonu'nun rolü nedir?

Naser Osmani: Bütçe Komisyonu tarafından parlamento denetiminin ne şekilde yerine getirdiği Anayasal Çerçeve ile belirlenmiştir. Bu, Parlemtentonun en önemli komisyonu olan Bütçe Komisyonunun bir yükümlülüğüdür aynı zamanda. Diğerleri arasında, bu komisyonun, Kosova'daki tüm kurumların harcamalarını denetlemesi öngörülür. Daha doğrusu Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık ve Meclis olmak üzere Kosova bütçesi tarafından finanse edilen tüm bütçe örgütlerinin harcamalarını denetler.

Denetlemeyi yapmak üzere Komisyonun özel bir mekanizması yok. Ne var ki Kamu Finansi Araçların İdare Edilmesi Kanunu gereğince Hükümet ve Ekonomi ve Maliye Bakanlığı'nın (EMB) Parlamenteoya rapor sunma yükümlülüğü vardır. Diğer yandan Genel Auditör (Denetçi) Ofisi tarafından Komisyona raporlar gelir. Sözü edilen bu raporları analiz edip görüştüktan sonra Komisyon, Meclis Başkanlığı için sonuçlar hazırlar. Bu sonuçları görüşen Başkanlık onların genel kurul gündemine alınmasını kararlaştırdığı durumda, belli alanların gözetimi sonucu ortaya çıkan sonuçlar hakkında toplantıda Bütçe Komisyonu açıklama yapar.

ASI: Kosova konsolide bütçesinin onaylanması sürecinde Bütçe finansi Komisyonu'nun rolü nedir?

N.O.: Komisyonun en önemli görevi, her yıl bir yasa şeklinde onaylanan Bütçe Kanunu ve onunla ilgili değiştirgilerin hazırlanması ve görüşülmesinden ibarettir. Demokratik ülkelerde, nihayi yıllık bütçe parlamentoda onaylanır. Bütçe ile ilgili bizde yürürlükte olan hukuki çözümlerle ise bütçenin kabul edilmesi sırasında onun Meclisten geçmesi yanı sıra, prosedür gereğince Ekonomik Fiskal Konseyi'nden de geçer. Meclis tarafından kabul edilen bütçe kanunun bu Konsey tarafından bir daha gözden geçirilir ve bu organ, kanunun yürürlüğe girmesi için GSÖT tarafından imzalanmasını önerir.

Bütçe Komisyonu, bütçe örgütleri ile ilgili bütçenin hazırlanması sırasında EMB tarafından tertiplenen bütçe dinleme toplantılarına katılması yanı sıra, en önemli

oldukları kabul edilen kurumların önerilerini de göz önünde bulundurarak onların bütçeleri ile ilgili dinleme toplantılarını organize eder. Daha başka sözlerle bütçe taslağını tekrar gözden geçirir ve yapılan değiştirgeler ile beraber onaylanmak üzere onu Meclise gönderir.

Komisyonun temel görevleri arasında kanunların pratikte uygulanmalarının gözetilmesi de yer alır. Bazı olumsuz belirtiler ile ilgili önyargı içeren bazı özel kanunların var olması, onların yargı organları tarafından daha dikkatli izlenilmesini gerekli kılmaktadır. Burada belli özellikleri içeren ve AB tarafından saptanan standartlar içerisinde olan Alim Kanununu anmak gerekir.

ASI: Komisyonun bağımsız kuruluşlarla ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

N.O.: Geçen iki oluşumda gelişme kaydetmeyen bir örnek olarak Meclis ile Genel Auditör (Denetçi) Ofisi arasındaki ilişki gösterilebilir. Dış denetime ait kanunun çıkarılması bizim sürekli olarak ısrar ettiğimiz

bir konu idi. Bu kanun bu kruluşun Kosova Meclisine rapor sunması ilişkisini de daha iyi bir şekilde düzenlerdi ve bu yasa ile ilgili teklif Genel Auditör (Denetçi) Ofisi tarafından yapılmalıydı. Bir tasarrının hazırlanması için Avrupa Ajansı tarafından bazı girişimlere rağmen, bu öneriden vazgeçilerek bundan böyle de yerli organların üstlenmeleri gereken bu görevi bu ofisin devam etmesi eğilimi ağır bastı. Diğer yandan, düzenleme ofisleri, ajanslar ve diğer otoriteler ile ilgili kanunlarda da müdahaleler yapılarak onların özellikle finansi açıdan bağımsızlığı düzenlenmelidir.

ASI: Yeni oluşumdaki Komisyon için neler önerirsiniz?

N.O.: Bütçe Finansi Komisyonu oluşumunda bulunan arkadaşlara daha önce bu komisyona gelen ancak görev süresinin tamamlanması yüzünden işlemleri yapılamayan kanun tasarıların çıkarılması işini hızlatmalarını önerirdim. Yerli organlara yetkilerin transfer edilmesi anlamında içeren Para Aklanması Önlenebilir Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu v.b. bunların arasında yer alır. Ayrıca bütçe taslağının görüşülmesine de daha fazla özen göstermeleri gerekir. Hükümet tarafından sunulan belgelerin Kamu Harcamaların İdare Edilmesi Kanunu ile uyumlu olup olmadığı ve özellikle de kapital yatırımlar ile ilgili olanların buna riayet edip etmediğine dikkat etmelidir. Olumsuz belirtilere yol açabilecek kanunların denetlenmesi ve Hükümet tarafından yapılan harcamaların "mercek" altına alınması gerekir.

ASI: Kamu Harcamaların İdare Edilmesi Kanunu ile ilgili yapılan değiştirgeler hakkında neler söylersiniz?

N.O.: Bu kanun üzerinde çok ciddi bir şekilde durulmalıdır çünkü bizim ve Kosova'da mevcut uluslar arası finansi kuruluşların vardığı değerlendirmeler bu kanun hakkında pozitif bir görüşü içeriyor. Bu kanun ile uyum içinde olmayan bazı kanunların görüşülmesi sırasında, sözgelişi Emekli Fonu Kanunu, Sağlık Sigorta Fonu Kanunu, Yolların Yapılması Fon Kanunu v.b. bu kanunun tamamlanmasının gereğine sürekli bir şekilde işaret ettik, çünkü mevcut olan şekli ile bu kanun bunları öngörmüyor.

Söyleşiyi gerçekleştiren: Lumni Rama, AGİT
Kosova Misyonu

İdarenin milletvekillere desteği

Daut Beqiri, Kosova Meclisi Hukuk Departmanı Müdürü

Meclis çerçevesinde İdare işlerinin organize edilmesi ve örgütlenmesi ve iç administrasyon hizmetlerinin işlevi, Kosova Meclisi İdari Personel Statüsü Yönetmeliği ile düzenlenir. Kosova Meclisi İdari işleri, Sekreterin sorumluluğu altında olup hukuki – yasama ve prosedür alanında müşavirlik hizmetleri sunması yanı sıra administrasyon içerikli hizmetler, teknik – yardımcı destek ve Kosova Meclisi ve onun organları için gereken tüm diğer hizmetleri sunar. Meclis Başkanlığı ve Meclis Başkanı tarafından saptanmış diğer hizmetler de Meclis Administrasyon birimi tarafından sunulur.

Meclis İdaresi (Administrasyonu) organizasyon strüktürü ve sorumlulukları

Meclis İdare işleri devamda belirtilen strüktürlerden oluşur:

- Üç birim dahil Sekreter Ofisi: Milletvekili Hizmetleri, Medya ve Halkla İlişkiler Seksiyonu (Birimi) ve Uluslar Arası İlişkiler ve Protokol Seksiyonu (Birimi).
- Hukuk ve Prosedür (Usul) Desteği Birimi ve
- İdare Departmanı.

Meclis İdaresi sorumlulukları

Meclis Sekreteri, Meclis İdare bölümünün amiridir. Meclis Başkanlığı tarafından atanır ve bu organ önünde sorumludur. Kendi çalışmaları sırasında Meclis Başkanı ile yakın işbirliğinde bulunur.

Meclis Sekreteri, diğerleri arasında, Meclis İdaresinin (Administrasyonunun) yönetim ve idare edilmesinden sorumludur ve idare ile ilgili ödevlerin yerine getirilmesi yanı sıra yönetim ile ilgili idari

talimatların onaylanmasından da sorumludur. Meclis Başkanı ve Başkanlık Kurulu için tarafsız, profesyonel ve doğru talimat hazırlar ve danışmanlık hizmeti sunar, kanun esasınca Meclise ayrılan bütçe araçlarının etkili ve başarılı bir şekilde kullanılmasını Meclisin iç bütçe kurallarına göre düzenler.

Hukuk ve Prosedür Hizmetleri Departmanı, Meclis organlarına, milletvekillere ve genel kurulu toplantısında kendi devlet memurları (personeli) vasıtasıyla yasama, hukuk ve prosedürler hakkında hizmet ve destek sunar.

Hukuk Departmanı üç bölümden oluşur:

Genel Kurul ve Prosedür Bölümü ve onun çerçevesinde bulunan Öneri ve Ağlaşma Birimi, Genel Kurul ve Prosedür Konuları Birimi ve Tutanak (Transkript) ve Düzeltme (Lektörlük) Birimi. Yasa tasarılarının kabulü, kaydedilmesi ve ilgili taraflara gönderilmesi için sorumlu olan bu bölüm yasa tasarıları ile ilgili yapılan değişiklikler, sonuçları da içeren raporlar, milletvekillerin öneri ve önermeleri, gensoru teklifleri, başbakan ve bakanlara

milletvekilleri tarafından yapılan sorular ile ilgili bu işlemleri görür. Gündem sırasını hazırlar, tutanakların yapılmasını öğütler ve Başkanlık ve Meclis genel kurulu toplantısında yapılan tüm konuşma ve tartışmaların yazılığını (transkript) gerçekleştirir, alınan kararların gerçekleşmesi yönünde çalışır ve onların Meclis WEB sayfasında yayınlanmaları için ilgilenir.

Meclis Komisyonlarına Destek Bölümü, komisyon çalışmaları ile ilgili prosedür ve kanun ile belirlenen konular hakkında uzmanlık yardım sağlar, hukuk ve prosedürler ile ilgili hukuk bilgileri ve danışmanlık hizmetleri temin eder, kanun tasarıları ve değişiklikler ile ilgili çalışmalar sırasında doğrudan destek ya da yardım sunar, onların sıralanması ve ikinci okunuşta görüşülmeleri yönünde gereken işleri sağlar, komisyon çalışma planının tasarlanmasında yardımcı olur, Meclise gönderilecek olan rapor ve tutanakların yazılması ve hazırlanmasında yardımcı olur.

Hukuk Standardizasyon, Hukuk Müşavirliği, Araştırma, Kütüphane ve Arşiv Bölümü yasa tasarılarının ve kanun değişikliklerinin hazırlanmasına destek sunarak, Kosova Meclisi tarafından kabul edilen kanunlar ve önerilen kanun tasarılarında kullanılan dilin standardizasyonu sayesinde Arnavuça, Sıpça ve İngilizce metinler arasında uyumu temin eder, Kosova Meclisine görüşülüp onaylanmak üzere sunulan tüm kanun tasarılarının hukuk tekniği açısından hukuk standardizasyonunun ve ortak metodolojinin uygulanması için ilgilenir. Mevcut yasaların

acquis communautaire ve uluslararası standartlar ile uyumlu olmaları için ilgilenir, Meclis içerisinde mevcut belgeler ile ilgili etkili ve başarılı hizmetleri sağlar, kütüphane hizmetleri sunar, veri (data) merkezlerinden ve diğer merkezlerden dergiler, dokümanlar ve araştırmalar ile ilgili hizmetleri temin eder. Milletvekilleri tarafından bir istem olduğu durumda onu yerine getirir.

İdare Departmanı milletvekilleri ve Meclis organlarına profesyonel idare (administrasyon) ve teknik yardımlar sunar. Bu yönde Bütçe Bölümü, Teknik Destek Bölümü, İletişim Enformasyon Birimi, Personel Birimi, İhale Birimi ve Dil ve Çeviri Birimlerinden gereken yardımları alır.

Bütçe Bölümü, Kosova'da uygulamada olan kanun ve finansal kurallara uyarak bütçe harcamalarının planlaştırılması, izlenmesi ve gerçekleşmesini sağlar ve Meclis bütçesi ile üç aylık ve yıllık raporları hazırlar.

Teknik Bölümü teknoloji ve iletişim hizmetleri için sorumludur. Dokümanların işletilmesi sistemi, dokümanların dağıtımını, tüm dairelerde mevcut teçhizatın kurulması ve onun bakımı, alımlarla ilgili verilerin tutulması, ulaştırma hizmetlerinin sağlanması, baskı işleri, posta ve diğer teknik işleri temini bunların görevleri arsında yer alır.

Personel Birimi, Mecliste çalışan sivil personelin (memurların) özlük ve statüs hakları ile ilgili kuralların yerine getirilmesi için ilgilenir, işe alma prosedürlerini yürütür, Meclis İdaresinde çalışan memurların iş yerlerine atanması ve emekliye ayrılmaları, personelin eğitimi, disiplin süreçlerini yürütür,

Kosova Meclisi'nin yeni üyeleri için giriş programı

Artan Canhasi, AGIT Kosova Misyonu

ayrıca politik personel için çalışma kontratlarını hazırlar.

İhale Birimi, Meclis ihtiyaçları olan şeylerin alımı ile ilgili prosedürlerin ve diğer aktivitelerin başlatılması ve tamamlanması için sorumludur ve bu işlemlerin İhale Kanunu hükümlerine göre yerine getirilmesine özen gösterir.

Uluslar Arası İlişkiler ve Protokol Birimi yabancı heyetlerin kabul edilmesi ve protokol işleri için sorumludur, ayrıca Başkanın, Başkanlık Kurulunun ve parlamento milletvekili heyetlerinin ziyaretlerinin örgütlenmesi ile ilgilenir.

Medya ve Halkla İlişkiler Birimi, Meclisin bir kurum olarak halkla ilişkilerinden sorumludur. Özellikle Meclis genel kurulu ve komisyon toplantılarında yapılan yasama faaliyetleri, haber ve belgelerin, basın bildirimlerinin, faaliyetler ile ilgili enformasyonları hazırlar ve Meclis ve onun organların ihtiyaçları için basın konferanslarını tertipler, ayrıca Meclis WEB sayfasını düzenler.

Milletvekillerine Destek Birimi, milletvekillerine dağıtılmak üzere olan malzemelerin, kayıt, dağıtım ve diğer işlemleri için sorumlu olması yanı sıra, milletvekillerine lojistik enformasyonlar sağlar, mekânların temin edilmesi ve onların idare edilmesi işlerine bakar, Meclis organlarının toplantı yapacakları salonları düzenler ve Meclis dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşlarla gereken iletişimi sağlar.

Kosova Meclisi'nin yeni üyeleri için hazırlanan beş günlük giriş programı Kosova Meclis Başkanı Sn Yakup Krasniçi himayesinde örgütlenip AGİT Kosova Misyonu, Ulusal Demokratik Entitüsü (NDI) ve USAID tarafından desteklendi.

Kosova Meclisi üyelerinin yarısından fazlasının bu görevde yeni olmalarını göz önünde bulundurarak demokratik parlamento pratikleri ile ilgili kapsamlı bir girişin - eğitimin yapılması ve geçen mandatlar süresi içerisinde Meclis tarafından gerçekleştirilen reformlar ve standartlar konusunda bilgi verilmesi ihtiyacı duyuldu. Son iki ay içerisinde AGİT Kosova Misyonu ve onun "Meclise Destek Girişimi " (ASI) partnörleri Meclis Sekreterliği işbirliğiyle Meclisin yeni üyeleri için giriş programını hazırladı.

Beş günlük giriş programı 24 Ocak 2008 'de başladı. Bu konuda AGİT Misyonu Meclis ve Politik Partiler Bölümü Şefi Franklin De Vrieze şunları dedi: "Program, Meclisin üç ana görevini kapsamaktadır: yasama, denetim ve temsilci görevi olduğu gibi Meclis'in Sekreterlik desteği ile Komisyonlar, Parlamento Grupları ve başkanlık yoluyla kendi görevlerini nasıl yerine getirdiği konusunu".

Programın açılış konuşmasını yapan Kosova Meclis Başkanı Jakup Krasniçi Meclisin yeni üyelerine şunları hatırlattı "Kosova Meclisi üyesi olmak sadece bir privilege değil herşeyden önce yurttaşların şerefle temsil edilmelerini gerektiren bir

sorumluluktur". Yeni üyelere Meclisin rolü hakkında eski Meclis Başkanı Kolë Berisha konuşurken, Meclis Başkanlığı hakkındaki ilk bilgiler Sabri Hamiti tarafından sunuldu. Meclis çalışmalarının büyük bir kısmının yapıldığı komisyonların rolü hakkındaki bilgiler Fehmi Mujota ve Naim Maloku tarafından takdim edildi.

Meclisin kilitsel kısmını hükümet sorumluluğu ve insan haklarına karşı saygının gösterilmesi doğrultusundaki Meclisin rolü oluşturmaktaydı. Meclis üyesi Hydayet Hyseni konuşmasında şunların altını çizdi "Milletvekilleri hiçbir zaman toplumlar arasında fark yapmamalı, onlar tüm Kosovalıların temsilcileridir". Meclisin yeni üyesi olarak Sırp Liberal Partisi - SLS başkanı Slobodan Petrović, Meclisin Kosova Sırp üyelerinin kendi ulusu arasında hukuk üstünlüğünün güçlendirmesi ile ilgili cesaretini kıran görevi belirterek GÖK'nın Kosova'nın politik gelişmesinde görülen bu hassas dönemde onlara ulaşması ve somut politik sonuçlarının sunulması gerektiğini belirtti.

Giriş programı süresince Meclis Sekreterliği, milletvekillerinin görev süreleri içerisinde yeni üyelere verilecek olan destek hakkında da bilgi verdi.

AGİT Misyonu parlamento uzmanlığını temin edip program gelişmesinde yardım sundu. AGİT Misyonu Meclisin eski üyelerinin kendi bilgilerini yeni üyelere aktarmaları ve enstitü dayanıklılığının geliştirilmesi konularına önceliğin verilmesi gerektiğini belirtti..

Kosova Bağımsız Denetim Kurulu Meclise rapor sunacak

Kosova Bağımsız Kurulu Başkanı Sevdail Kastrat ile söyleşi

ASI: Bağımsız Denetim Kurulu (IOB) nedir?

Sevdail Kastrati: Bağımsız Denetim Kurulu - IOB Sivil Hizmetler Kanunu ile uyumlaşmayı gözetleyen, departman amirlerinin atanmaları ve kamu sektöründe çalışan işçi itirazlarını görüşen bir kuruldur. Kamu sektöründe çalışan işçilerin - memur davaları hakkında görüşmeler tertipler ve onlar hakkında karar alır. İşverene gidilip kanun ile uyumun ne denli olduğu iznilir. Kurul yedi üyeden oluşur ve üyelerin oluşumu cinsiyet eşitliğini sağlar ve azınlık toplulukları temsili temin eder. Şu anda IOB özerk bir birimdir ve Kamu Hizmetler Bakanlığı bütçesi tarafından finanse edilir. Bu konu ile ilgili UNMIK in Orjinel Kuralı IOB'un doğrudan doğruya Parlamente'ye rapor sunan bağımsız bir kuruluşa dönüşmesini öngörür. Düzenlemede -kuralda yapılan bu değişiklik, Başbakan Ofisi tarafından oluşturulup yürütülen çalışma grubun vardığı uzlaşma sayesinde kabul edilme safhasında bulunmaktadır.

ASI: Bağımsız Denetim

Kurulunun -IOB temel başarıları nelerdir?

SK: IOB'un temel görevlerinden biri itirazda bulunmak isteyen sivil işçilerin - memurların bağımsız organ tarafından dinlenilmesi için olanakların temin edilmesidir. Sivil işçi ağlaşıları için sadece bir organın olduğunu ikna etme konusunda başarılı olduk. Kararlarımızı dışardan hiçbir baskı olmadan yasaya göre almaktayız. Kurul 2006 yılında başvuruları gözden geçirdi. Kurula gelen 186 başvurudan 129'u çözüme bağlanmıştır. 2007 yılında çalışmalarımız yoğunlaştı ve bize 384 başvuru geldi ve biz 386 başvuruyu (önceki yıla ait olan ağlaşılar da dahil olmak üzere) çözüme bağladık. Ağlaşılar ile ilgili kararların çabuk verilmesine teşekkür ederek IOB'un kredibilitesi artmış bulunmaktadır. Bizim kararlarımıza dayanarak çalışanların işten kovulmaları durdurulmuştur.

ASI: BDK- IOB'un transformasyonu ile ilgili süreç nedir ve siz Kosova Meclisi'nden neler beklemektesiniz?

SK: Şimdiki düzenlemeye göre biz şu anda Kamu Hizmetler

Bakanlığı(KHB) binasında bulunmaktayız ve biz bütçe, personel ve yedekler konusunda Kamu Hizmetler Bakanlığına bağlıyız. Bakanlık ile bağıllığımız sadece nominal olduğu için bizim yetkilileri işe almamız konusunda tam olarak bağımsız olmamız konusunda engeller yaratabilir. Bu aynı zamanda bakanlar arasında karışıklığa da neden olabilir. Çünkü bazı bakanlıklar, bakanlıkların bir bakanlık tarafından neden denetlendiğini sormaktadırlar. Transformasyon tamamlandıktan sonra biz Parlamente'ye rapor sunacağız. Bu bize daha fazla yasal esas sağlayacaktır. Çünkü bir parti ya da bir Bakanlığa rapor sunacak yerdebiz tüm partilerden oluşacak olan organa rapor sunacağız. Parlamente, bizim kararlarımız ile uymayan durumlar da dahil olmak üzere bizim raporlarımızı gözden geçirip onları görüşme imkânında olacak ve Hükümet tarafından alınacak olan eylemler konusunda önerilerde bulunma olanağında olacaktır. Meclis komisyonları bizim kendi çalışmalarımızı efektif bir şekilde yapmamız için yeterli finansi araçlarına sahip olmamızın temin ederek bizim bağımsızlığımızı garanti etmeye yardım edecektir.

ASI: Sizin gelecek konusundaki beklentileriniz ve planlarınız nelerdir?

SK: Ümit ediyoruz ki transformasyon süreci bir an önce gerçekleşecektir. Bizim hem kamu çalışanları hem de işveren yetkililer ile güvenilir çalışmalarımız olacak ve onlar arasındaki farkları dürüst bir şekilde ele alacağız. Sponsörlüğü AGİT tarafından temin edilen Kanada etüd ziyareti de dahil olmak üzere bize çok sayıda eğitim imkânları sağlandı. Arabuluculuk ile ihtilaf rezolusyonu ile çalışmalarımızı genişleterek bilgimizi uygulamaya başlamak için sabırsızız. Kamu işçilerinin hak ettiklerine göre seçilmelerini temin ederek biz Kosova'da daha iyi bir idare için iyi bir esas temin edeceğiz. Çünkü Kosovalıları yöneten ve onlara hizmet eden kişiler daha iyi kalfiyelere sahip olup politik baskılardan uzak olacaklardır. Düşünceme göre Kosova enstitülerinin uluslar arası demokratik ve iyi idare standartlarını nasıl gerçekleştirdikleri anında IOB iyi bir örneği oluturacaktır.

Anita Vandenberg,
AGİT Kosova Misyonu

AB tarafından finanse edilen “Kosova Meclisi’ne Daha Fazla Destek” projesi sona erdi

Hugues de Courtivron, ‘Kosova Meclisi’ne daha fazla Destek” Projesi ekip lideri

Avrupa Birliği Kosova Meclisi’ne destek sunmak amacıyla ikinci proje için 1.5 milyon Euro temin etmiştir. AIA tarafından yürürlüğe geçirilen bu proje Fransa Assemblée Nationale, German Bundestagı, Belçika Chambre des Représentants, Slovenya Ulusal Meclisi ve Fransa STÖ’leri, Paris’in La Défense Uluslar arası Enstitüsü Konsorsiyumu tarafından gerçekleştirildi. Bu Proje Ocak 2006 tarihinde başladı ve 2008 yılının Ocak ayında tamamlandı.

Bazı tecrübeler

Sekreter ile Başkanlık danışmanları olarak çalışan Avrupa Parlamentosu sivil memurlar fonunu kullanmak, parlamento enstitüsel yapısının konusunun görüşülmesi için çok etkili sayılabilir. Danışmanlık yapmak için tüm kısa süreli uzmanlar, kendi parlamentolarında çalışmaları görev ve ilgi alanları ile benzer pozisyonda bulundurlar.

Projenin başarıya ulaşmasında milletvekilleri ve Administrasyon personeli arasında kurulan iyi çalışma ilişkileri ve özellikle de Sekreterlik ile eski Başkanlık üyesi Sn Gazmend Muhaxherinin çalışmaları övgüye değerdir.

Gerçekleştirilen hedeflerin ve Sekretere verilen daha geniş yetkiler çerçevesinde kilitsel noktalardan biri, Başkanlığın bazı üyelerinin idarenin kilitsel alanlarını denetlemesini istemeleri ile ilgili kararı gösterilebilir.

Demokratik bir meclisin

kurulması uzun bir süreçtir, ama bunu için temeller kurulmuş bulunmaktadır ve Meclis bunun için gururlu olmalıdır.

Temel başarılar

İdari örgütlenme ile ilgili kilitsel reform 2007 yılının Nisan ayında onaylanmıştı. 22 yeni personel ilk defa olarak çok şeffaf bir şekilde seçilmişti. Sivil memurlara ait Meclis Tüzüğü benimsenmi ve bu belgede iş koşullarına ait olan detaylı açıklama ile tamamlanması işinin yapılması gerekir.

Hükümet ile UNMİK arasındaki koordinasyon geliştirildi: GSÖT tarafından hala ilan edilmeyen 40 yasanın gözden geçirilmesi amacıyla sıralı işbirliği yapılmaktadır.

Politik gruplar arasında zaman süresi ile ilgili konsensüsün temin edilmesi açık bir soru olmasına rağmen genel kurul gündem sırasının hazırlanmasında başarı elde edilmiştir.

Proje aynı zamanda Kalem Ofisine değin çok sayıda kuralların hazırlanması ve gözden geçirilmesi, tutanakların yayınlanması , bütçe , tedarik ve idare etme, dokümantasyon idaresi, Medya ve Protokol çalışmaları ile arşiv ve kütüphane konusunda Sekreterliğe destek sunmuştur.

Projenin temel hedefi, Sekreterlik yetkililerinin Başkanlık denetiminde politik müdahale yapılmadan kendi yetkileri çerçevesinde karar almaları için Sekreterlik kapasiteleri idaresini güçlendirmektir.

Proje, günlük çalışmalarda Sekreterlik otoritesinin güçlendirilmesini desteklemiş ve Sekreterlik çalışmalarının

geliştirilmesi için kararların alınmasını önermiştir. Kararların çoğu yürürlüktedir.

Meclis IT sistemi hala Kamu Hizmetler Bakanlığı kontrolündedir. Meclis’in bu konuda daha fazla otoritesi olmalıdır.

Reform dayanıklılığını temin etmek için proje kilitsel önerilerde bulunmuştur.

Başkanlık alanında:

- Başkanlığın temel görevlere odaklanması için reform dayanıklılığının temin edilmesinde Başkanlık çalışmaları ile ilgili iç düzenlemelerin yapılması (Meclis çalışmalarının koordinasyonu ve Sekreterliğin denetimi).

- Sekreterliğin idare edilmesinde kendisine daha fazla yetki verilerek Sekreterliğin desteklenmesi.

- Bütçenin Başkanlık denetimi ile hazırlanması ve gerçekleştirilmesi için politik güçler ile Sekreterlik arasındaki sorumluluk paylaşımının tanımlanması.

- Sekreterliğin Sivil Hizmetine dair Tüzük Kurallarının düzenlenmesine ait olan İmperatif Direktifi ile ilgili Başkanlık kararı tasarısının, Kidemlilik ile Özlük Hakları ve Terfi Kurallarına değin İdari Talimatı Tasarısı , Sivil memurlara değin hareket etme kodeksi ile ilgili İdari Talimat .

- İdari Talimat tasarısının onaylanması ile Meclis Tüzüğü’nün ayarlanması.

- Maaşları ödemesi için Meclise özerkliğin verilmesi amacıyla bu sürece yardımın edilmesi.

Sekreterlik alanı:

- Neütrel ve şeffaf kriterlerinin harfi harfına gerçekleştirilmesi amacıyla yeni atama sisteminin temin edilmesi.

- Üç yıllık atama-iyileşme planının kabul edilmesi .

- Hâlâ boş olan iş yerlerin doldurulması.

- Tüzük prensiplerine karşı yapılan küçük düşürücü ve yügz kızartıcı olaylardan kaçınma.

- Yeni maaş düzeyinin ve yıllık eğitim programının gerçekleştirilmesi - uygulanması.

- Meclis çerçevesi içerisinde maaşların ödenmesi sisteminin kurulması.

- Güvenli ve modernleştirilmiş IT sistemi planının hazırlanması.

- Tüm örgütlenme ünitelerinde etkili menajeri sisteminin geliştirilmesi.

- Bütçe ile tedarik prosedürlerinin uygulanıp uygulanmadığının kesin olarak kontrol edilmesi.

- Kütüphane, Arşivler ile Doküman menancmenti p r o s e d ü r l e r i n i n uygulanmasının kontrol edilmesi.

- Yeni seçilmiş ve atanmış olan personelin ve özellikle de Yasal Standardizasyon, uyum kurallarına uyma ve Yasal Danışma Ünitesi eğitiminin desteklenmesi.

- Meclis Web sitesi çalışmaları gelişiminin hızlatılması .

UDE-NDI Yasama Müdürü Ian Perkins aramıza hoşgeldiniz

Cumhuriyet ve yerel düzeylerde kıdemli görevlerde bulunan ve çok çeşit parti ile hükümet ofislerinde seçim kampanyaları düzenleyen Ian Perkins Kanada'da yasama eylemleri ve politika alanında 20 yıllık bir görgüye sahiptir. Çalışmaları süresince devamlı olarak Avrupa, Asya ve Afrikayı gezmiş; Sırbistan, Kosova ve Somalya'da seçimleri gözletmiş; Büyük Britanya ve Kanada olmak üzere iki ülke vatandaşlığına sahip bir kişidir.

Perkins, Kanada'da yirmi yıllık bir parlamento görgüsüne sahiptir. İki yıl Kıdemli İlişkiler Bakanının Kıdemli Siyaset Danışmanı görevinde bulunmuş, 16 yıl ise federal parlamento üyesi olarak personel amiri görevinde bulunmuş, iki yıl da Ulaştırma -Taşımacılık Bakanının Parlamento Sekreteri görevinde bulunmuştur. Yasama alanındaki bu çalışmaları süresince Perkins yasama prosedürleri, komisyon ile parti etkinlikleri, seçmene ulaşma, bütçe tasarlama ve cinsiyet eşitliği konularında büyük bir görgü birikimine sahip olmuştur. Kanada'nın Liberal partisinde sahip olduğu rolü sayesinde Perkins ulusal kampanya müdürü görevinde olduğu gibi oy toplama ve seçmen belirleme örgütleyicisi olarak çalıştı..

Yasama ile kampanya çalışmaları dışında Perkins aynı zamanda Kanada'nın Ulusal Press Klübü mali işler sorumlusu görevinde de bulundu. Bu çalışmalar kendisinin Kanada Ulusal press çalışmalarına katılmasını temin etti. Sahip olduğu kalifiyelere, uluslar arası görgüye ve yoğun yasama menacmentine ve politik uzmanlığına teşekkür ederek, Perkins Kosova'da UDE- NDI Yasama Müdürü görevini üstlenmek için hazırdır.

Carlo Binda, UDE-NDI Müdürü

Kosova Meclisi çalışmalarının desteklenmesi

Franklin De Vrieze, AGİT Kosova Misyonu

2001 yılında Kosova Meclisi'nin kuruluşundan sonra AGİT Misyonu Meclis'e büyük yardım sunmuştur. Bu makede son birkaç ay içerisinde AGİT'in sunduğu yardım türlerini olduğu gibi Meclis'e yardım sunan diğer örgütler ile işbirliği konusunu ele alacağız.

Meclisin ikinci mandatu süresi içerisinde Meclisi destekleyen üç ana program vardı: Ulusal Demokratik Enstitüsü (NDI), dört Avrupa Parlamentosu (Fransa, Almanya, Belçika ve Slovenya) ve AGİT Kosova Misyonu . Bunlar kendi çalışmalarını "Meclisi Destek Girişimi" (ASI) şemsiyesi altında koordine ettiler. ASI'nin yaklaşımı karar getirmekte empoze edilmemiş bir merkezi sisteme dayanarak özel konularda sıralı olarak istişarelerin yapılması esas üzere yapılmıştır. ASI'nin hedefi, aşma ve yarışmadan kaçınarak Meclis'e paylaşılmış ve tamamlayıcı yardımın sunulmasına katkıda bulunmaktır. Çalışma atölyeleri ile konferanslar tarihinin tespit edilmesi, gündem sırası ile ilgili farklı görüşlerin ortadan kalkmasına yardım etti. Bir süre sonra çalışmaların paylaşılması ve parlamentoya sunulan yardım konusunda inter ajans işbirliği kuruldu. Bu sayede, özel projelerin ya da örgütlerin diğer projeler ve örgütler ile yapılan anlaşmalar sonucu özel parlamento komisyonlarına yardım etmelerini temin etmiştir. Bazan koordinasyon ihtiyaçların değerlendirilmesi alanında inter -ajans işbirliğini de kapsadı. Birçok durumda örgütler Meclisteki reformlar için ortak önerilerde bulundu. Haziran 2006 "Meclis Standartları Planı", açık ve kayıtlanmış olan oylama konusundaki danışma ve Meclise yeni seçilmiş olan 2008 giriş programı Meclis için çalışmakta olan değişik örgütler ile programlar arasında yoğun bir "kaynak kargaşasını" ortaya attı. Bu tür koordinasyonlu yaklaşım farklı çıkarlar ile uyum sağlamasını zaman zaman gerekli kılmasına rağmen, aşırı derecede bir sorumluluğun alınmasından kaçınmak için kamu yaşamın diğer sektörlerinde çalışan acentelere kıyasla Meclis çerçevesi içerisinde uygulanan kapasite gelişme programlarının daha başarılı olduğu söylenebilir.

Son altı ay içerisinde Meclis'te gerçekleşen bazı özel AGİT programlarından söz ederken hatırlatılması gereken bazı

başarıların gerçekleştirildiğini belirtmek gerekir.

* Önceki yıla kıyasla bu yıl Hükümete geri çevrilen birkaç yasa dışında komisyonlar yasa tasarısını zamanında gözden geçirip düzeltmeler yapmaktadırlar. Beş Komisyon - Yasama, Bütçe, Topluluklar, Güvenlik ve Çevre Komisyonu - yöresel parlamento işbirliği de dahil olmak üzere çalışma planlarını tasarlamakta ve gerçekleştirmektedir. Meclis Hukuk Ofisi, komisyonlarda bulunan personel ve bakanlıklar nezdinde insan hakları memurlarına hukuk alanında eğitim yapıldı. Topluluk Hak ve Çıkarları Komisyonu üyeleri eski yıllara kıyasla çok daha fazla alan ziyaretlerinde bulundular. Milletvekilleri Meclis'in rolü ve öğrencilerin eğitim ile azınlık dil haklarına ilişkin soruları yanıtlamak için orta okul öğrencileriyle yapılan toplantılara katıldı (azınlık toplulukları da dahil) .

* Bağımsız ajans amirleri ve Bütçe ile Finansı Komisyonu yetkilileri bağımsız acentelerin bütçe ihtiyaçlarına ilişkin ilk kez geniş kapsamlı bir toplantı tertipledi.

* 2006 yılının Ağustos ayı ila 2007 yılının Kasım ayını kapsayan dönem içerisinde yapılan prosedürel değerlendirmeye bakılırsa bu dönem içerisinde Meclis çalışmalarının geliştirilmesi için yeni Meclis üyelerine ait olan rapor yayınlandı. Parlamento terimleri Sözlüğü ve parlamento işlevinde olan birkaç yayının yapılması yanı sıra yasama sürecinde daha büyük bir başarı temin etmek için gereken araçlar sağlanmıştır.

* İnterşip pogramı sayesinde parlamento gruplarına staj şeklinde yardım edilmiştir. Kosova Meclisindeki kadın kolları da teknik yardım ve destek almıştır.

* Komşu parlamentolarına yapılan ziyaretler sayesinde Sekreterlik yöresel işbirliği ve görgü alışverişinden kazanç temin etti. Enformasyon teknolojisinin nasıl

kullanılması gerektiği ile ilgili eğitim dersleri Meclisin daha şeffaf olmasına katkıda bulundu.

* ASI partnörleri Meclis Sekreterliği ile birlikte yeni seçilmiş olan üyeler için giriş eğitimini koordine ettiler.

İkinci mandat süresi içerisinde Kosova Meclisi çalışmalarını değerlendirerek üç ayrı yönü - akımı belirleyebiliriz: (1.) sadece yasamanın kabul edilmesinden yasamanın gerçekleştirilmesinin gözden geçirilmesine doğru hareket etme; (2.) bilginin artırılması ve politik tartışmalar süresince İç Tüzüğün kullanılması ve İç Tüzük ile uyum için özel bir düzeltmenin yapılması; ve (3.) Kosova Konsolide Bütçesi gelişiminin Ekonomik Fiskal Konseyi yetkisi altına olmasına rağmen Meclisin bütçeyi görüşmesi için daha fazla kendine güvenmesi .

Güvenlik Sektörü, bütçenin görüşülmesi,

ekonomi ile çevre konuları alanlarında parlamento denetiminin daha güçlü olmasını gerektirmektedir. İlgi gösterilmesi gerekli olan alanlardan biri yasamanın standardlaşması ve onun AB "acquis communautaire" ile uyumlaştırılması olduğu gibi kapsamlı bir yasama çerçevesinin geliştirilmesidir. Burada var olan ve yeni yasamanın Kosova'nın yeni Anayasası ile uyumlu olması gerekmektedir. Yeni Meclis'in Kosova'nın statüsünün saptanması denetimini yapması konusunda kilitsel bir rolde bulunması beklenirken, yeni politik strüktürlerin ve statüs kararında öngörülen yetkilerin olduğu gibi topluluk hak ve çıkarlarının gerçekleştirilmesi doğrultusunda yeni korumaların gerçekleştirilmesi.

Diğer ödevler arasında bütçe sorunlarının görüşülmesi ve bu acenteler bağımsızlığının korunması için Bütçe

Komisyonu ile bağımsız acenteler şefleri ile sıralı toplantıların yapılması yer almaktadır. Yeni kurulan Güvenlik ve İç İlişkiler Komisyonu çalışmalarının ve rolünün denetimi, siyasetinin saptanması ve kamuya açık toplantıların ve çalışma gruplarının kurulması ile daha büyük bir interaksyonunun elde edilmesi de gerekir. Meclis, Kosova Meclisi milletvekillerine daha fazla profesyonel destek temin etmek için kütüphane kapasitelerini artırma olanağına da sahiptir. Meclis aynı zamanda "Açık Günler" yoluyla şeffaflığı güçlendirme (Meclis binası kamuoyuna açık olduğu zaman), genel kamuoyuna ulaşmak için iletişim teknolojisinin kullanılması olanağındadır. Kosova Meclisi yasama, denetim ve temsilci görevi alanındaki rolünü güçlendirerek önümüzdeki yıllarda kendi yetkisini artıracaktır.

Dale Archer (NDI), Artan Canhasi, Franklin De Vrieze (OSCE Mission in Kosovo)

Sivil Toplum ve Kosova'da Yasama Süreci

Armend Bekaj, AGİT Kosova Misyonu

Son zamanlarda yapılan analitik araştırma, görev süresi yeni başlayan Kosova Meclisi'nin sivil toplum örgütleri ile ilişkilerini iyileştirerek onaylanan yasaların şeffaf olması ve çıkarılan yasaların meşruluğunun temin edilmesi yönünde bazı kilitli önerileri içermektedir

AGİT Kosova Misyonu, Kosova Araştırma ve Dokumentasyon Enstitüsü'nün (KODI) "Sivil Toplumun Merkezi Meclis Düzeyinde" yasamaya katılmaları ile ilgili bir görev ile görevlendirmiştir. Yapılan önerilerin sonucu olarak daha büyük bir yurttaş katılımının temin edilmesi amacıyla sivil toplum ile işbirliğinin artırılması gereği ortaya atılmıştır. Etüd, tüm Kosova Sivil Toplum aktörlerine dağıtılan anket sonuçlarını olduğu gibi Kosova Meclisi üyeleri ile sivil toplum örgütleri ile yapılan semi-strüktür söyleşileri kapsamaktadır. Kosova Meclisi'ne gönderilen devamdaki temel öneriler kısa bir taslağı sunmaktadır.

Sivil toplum örgütlerinin Hükümetin bir partnörü olduğu yönünde vatandaşın bilinçlendirmesinin artırılması acil bir gereksinim olarak belirlendi. Bunun yanı sıra sivil toplum örgütlerinin daha etkin bir şekilde yasama sürecine ne şekilde dahil edileceği yönünde özellikle Kosova Meclis personeline adanmış bir rehber ve içtüzük de ivedi bir şekilde hazırlanmalıdır. Araştırma, aynı zamanda uzmanlar tarafından etkin olan sivil toplum örgütlerinin adları ile ilgili bir listenin hazırlanması ve Meclisteki kabine ile komisyon tasarlavıcıları olarak kullanılması gereksinimine işaret etmektedir. İdari önlemler yanı sıra, aleni katılım ile ilgili kanun düzenlemesinin koruma önlemleri ya da bu alanı

düzenleyen kanun uygulamalarına başvurma üzerinde de Kosova Meclisi durmalıdır. Bu şekilde sivil toplum örgütlerinin kamu politikaların oluşmasını düzenleyen yasama sistemine katılmalarını mümkün kılan kanun esasını sağlayan somut yasanın oluşturulması üzerinde de durulmalıdır. Araştırma, vatandaş ile yapılan danışmaların mümkün kılınması dışında yasanın kapsamlı karar getirmeye pozitif ve normatif bir etkiye bulunması gerektiğine de işaret edilmektedir.

Diğer kilitli önerilerden biri de, ilgili yasamada "girişimde bulunma" maddesinin dahil edilmesi de gösterilebilir. Bu sayede, yurttaşların önemli saydığı yasama kuralının hazırlanması konusunda Meclis'e petisyon göndermelerine imkan sağlamaktadır. 'Girişimde bulunma hakkı' genel olarak imzaların toplanması ile gerçekleşmektedir. Diğer yandan ilgili yasa ile belirtilmediği takdirde yasa tasarıları gizli kalmaz. Kosova Meclisi yasama ile ilgili gündem sırasını ve görüşülecek olan yasa tasarıları ile ilgili planı kendi web sayfası sayesinde kamuya sunmalıdır; aynı zamanda komisyon tutanakları, gündem sırası, toplantı tarihi, Meclis toplantılarından notlar olduğu gibi gündem sırasına dahil edilmesi planlanan yasalar listesi de aynı zamanda yayınlanmalıdır.

Yeni kurulan Mecliste yasama ile ilgili gündem sırasının standard prosedürüne dönüştürülmesi ihtiyacı ortaya atılmıştır. Bu, Hükümette temsil edilen çıkarların gelecekteki yasama yılına ait olan kilitli politik evrağında temsil edilmesini olanaklı kılacaktır. Bu toplumun daha geniş bir esasına çağrıda bulunacağı için aynı zamanda yasaların meşrutiyetini geliştirecek ve seçilmiş olan görevlilerden istenen duyarlılığı temin edecektir.

Analitik araştırma ile ilgili tam metin şu sitede yer almaktadır: <http://www.osce.org/kosovo/documents.html>

1. Bütçe ve Fianansi Komisyonu 12 üyeden oluşur:

1. Gani Koci, başkan, PDK PG,
2. Haki Shatri, ilk başkan yardımcısı, LDK PG,
3. Kosara Nikolić, ikinci başkan yardımcısı, SLS PG,
4. Safete Hadërgjonaj, üye, PDK PG,
5. Hajdin Abazi, üye, PDK PG,
6. Armend Zemaj, üye, LDK PG,
7. Myrvete Pantina, üye, LDK PG,
8. Behxhet Pacolli, üye, AKR PG,
9. Xhevdet Neziraj, üye, AAK PG,
10. Besa Gaxherri, üye, LDD PG,
11. Müfera Şinik, üye, 7 + PG, ve
12. Driton Tali, üye, AKR PG.

2. Toplulukların Hak ve Çıkarları ve Geri Dönüş Komisyonu 13 üyeden oluşur:

1. Bojan Stojanović, başkan, SLS PG,
2. Sanije Aliaj, ilk başkan yardımcısı, LDK PG,
3. Müfera Şinik, ikinci başkan yardımcısı, Türk topluluğu temsilcisi,
4. Zafir Berisha, üye, PDK PG,
5. Kosara Nikolić, üye, Sırp topluluğu temsilcisi,
6. Sadik Idriz, üye, Boşnak topluluğu temsilcisi,
7. Numan Baliq, üye, Boşnak topluluğu temsilcisi,
8. Hafize Hajdini, üye, Aşkali topluluğu temsilcisi,
9. Hetem Arifi, üye, Aşkali topluluğu temsilcisi,
10. Zylfi Merxha, üye, Rom topluluğu temsilcisi,
11. Murselj Haljilj, üye, Goran topluluğu temsilcisi,
12. Enis Kervan, üye, Türk topluluğu temsilcisi ve
13. Xhevdet Neziraj, Mısırlı topluluğu temsilcisi.

3. Yasama ve Yargı Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Bahri Hyseni, başkan, PDK PG,
2. Adem Salihaj, ilk başkan yardımcısı, LDD PG,
3. Branislav Grbić, ikinci başkan yardımcısı, SLS PG,
4. Ramadan Gashi, üye, PDK PG,
5. Selvije Halimi, üye, PDK PG,
6. Kolë Berisha, üye, LDK PG,
7. Melihate Tërmkollli, üye, LDK PG,
8. Riza Smaka, üye, AKR PG,
9. Bajram Kosumi, üye, AAK PG,
10. Adem Hajdaraj, üye, LDK PG ve
11. Džezair Murati, üye, 7 + PG.

Kosova Meclisi Parlamento Komisyonları

31 Ocak 2008 tarihinde Kosova Meclisi genel kurulu toplantısında, devamda belirtilen yapı ve oluşumda on üç (13) parlamento komisyonu oluşturuldu:

4. İnsan Hakları, Cinsiyet Eşitliği, Kayıp Kişiler ve Petisyon Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Ismet Beqiri, başkan, LDK PG,
2. Hajredin Hyseni, ilk başkan yardımcısı, PDK PG,
3. Radmila Vujović, ikinci başkan yardımcısı, SLS PG
4. Nerxhivane Dauti, üye, PDK PG,
5. Naim Rrustemi, üye, PDK PG,
6. Sanije Aliaj, üye, LDK PG,
7. Luljeta Shehu, üye, LDK PG,
8. Ibrahim Makolli, üye, AKR PG,
9. Vezira Emruş, üye, SDA PG,
10. Naser Rugova, üye, LDD PG ve
11. Špresa Murati, üye, 7 + PG.

5. Dış İlişkiler Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Sabri Hamiti, başkan, LDK PG,
2. Xhavit Haliti, ilk başkan yardımcısı, PDK PG,
3. Enis Kervan, ikinci başkan yardımcısı, 7 + PG,
4. Ramë Buja, üye, PDK PG,
5. Ramadan Avdiu, üye, PDK PG,
6. Eqrem Kryeziu, üye, LDK PG,
7. Lutfi Haziri, üye, LDK PG,
8. Ibrahim Gashi, üye, AKR PG,
9. Ardian Gjini, üye, AAK PG,
10. Nexhat Daci, üye, LDD PG ve
11. Dragiša Mirić, üye, SLS PG.

6. Avrupa Entegrasyonu Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Zylfije Hundozi, başkan, AAK PG,
2. Lutfi Haziri, ilk başkan yardımcısı, LDK PG,
3. Džezair Murati, ikinci başkan yardımcısı, 7+ PG,
4. Hydajet Hyseni, üye, PDK PG,
5. Edita Tahiri, üye, PDK PG,
6. Sabri Hamiti, üye, LDK PG,
7. Fatmir Rexhepi, üye, LDK PG,
8. Njomza Emmini, üye, AKR PG,
9. Nait Hasani, üye, PDK PG,
10. Drita Maliqi, üye, LDD PG ve
11. Branislav Grbić, üye, SLS PG.

7. Eğitim, Bilim, Teknoloji, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Agim Velju, başkan, LDK PG,
2. Drita Kadriu, ilk başkan yardımcısı, PDK PG,
3. Enis Kervan, ikinci başkan yardımcısı, 7 + PG,
4. Memli Krasniqi, üye, PDK PG,
5. Vlora Çitaku, üye, PDK PG,

6. Adem Hajdari, üye, LDK PG,
7. Fatmire Berisha, üye, LDK PG,
8. Arsim Rexhepi, üye, AKR PG,
9. Donika Kada-Bujupi, üye, AAK PG,
10. Mark Krasniqi, üye, LDD PG ve
11. _____ üye, SLS PG.

8. Ekonomi, Ticaret, Endüstri, Enerji, Ulaşım ve Telekomünikasyon Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Myzejene Selmani, başkan, AKR PG,
2. Et'hem Çeku, ilk başkan yardımcısı, AAK PG,
3. Slobodan Petrović, ikinci başkan yardımcısı, SLS PG,
4. Kaqusha Jashari, üye, PDK PG,
5. Safete Hadërgjonaj, üye, PDK PG,
6. Haki Shatri, üye, LDK PG,
7. Fatmir Rexhepi, üye, LDK PG,
8. Sala Berisha-Shala, üye, PDK PG,
9. Zef Morina, üye, LDK PG,
10. Berim Ramosaj, üye, LDD PG ve
11. Müfera Şinik, üye, 7 + PG.

9. Tarım, Ormançılık, Kırsal Kesimin Gelişmesi, Çevre ve Uzaysal Planlama Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Lulzim Zeneli, başkan, LDD PG,
2. Ibrahim Selmanaj, ilk başkan yardımcısı, AAK PG,
3. Zylfi Merxha, ikinci başkan yardımcısı, 7 + PG,
4. Berat Luzha, üye, PDK PG,
5. Elheme Hetemi, üye, PDK PG,
6. Ali Lajçi, üye, LDK PG,
7. Zef Morina, üye, LDK PG,
8. Heset Cakolli, üye, AKR PG,
9. Selvije Halimi, üye, PDK PG,
10. Myrvete Pantina, üye, LDK PG ve
11. Kosara Nikolić, üye, SLS PG.

10. Salık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Sadik Idrizi, başkan, 7 + PG,
2. Rita Hajzeraj, ilk başkan yardımcısı, AKR PG,
3. Slobodan Petrović, ikinci başkan yardımcısı, SLS PG,
4. Teutë Hadri, üye, PDK PG,
5. Flora Brovina, üye, PDK PG,
6. Nurishahe Hulaj, üye, LDK PG,
7. Bujar Bukoshi, üye, LDK PG,
8. Armend Zemaj, üye, LDK PG,

9. Gjylnaze Sylja, üye, AAK PG,
10. Qamile Morina, üye, LDD PG ve
11. Mimoza Ahmetaj, üye, PDK PG,

11. Kamu Hizmetler, Yerel İdare ve Medya Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Esat Brajšhori, başkan, AKR PG,
2. Fehmi Mujota, ilk başkan yardımcısı, PDK PG,
3. Špresa Murati, ikinci başkan yardımcısı, 7+ PG,
4. Gani Buçinca, üye, PDK PG,
5. Hajdin Abazi, üye, PDK PG,
6. Melihate Tërmkolli, üye, LDK PG,
7. Ali Lajçi, üye, LDK PG,
8. Anita Morina, üye, LDK PG,
9. Rasim Selmanaj, üye, AAK PG,
10. Synavere Ryshta, üye, LDD PG,
11. Radmila Vujović, üye, SLS PG.

12. İç İşleri ve Güvenlik Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Rrustem Mustafa, başkan, PDK PG,
2. Shkumbin Demaliaj, ilk başkan yardımcısı, AKR PG,
3. Bojan Stojanović, ikinci başkan yardımcısı, SLS PG,
4. Emrush Xhemajli, üye, PDK PG,
5. Zafir Berisha, üye, PDK PG,
6. Eqrem Kryeziu, üye, LDK PG,
7. Bujar Bukoshi, üye, LDK PG,
8. Agim Velju, üye, LDK PG,
9. Naim Maloku, üye, AAK PG,
10. Gani Geci, üye, LDD PG ve
11. Zylfi Merxha, üye, 7 + PG.

13. Mandat, Dokunulmazlık ve Meclis Çalışma Yönetmeliği (İçtüzüğü) Komisyonu 11 üyeden oluşur:

1. Ahmet Isufi, başkan, AAK PG,
2. Kolë Berisha, ilk başkan yardımcısı, LDK PG,
3. Džezair Murati, ikinci başkan yardımcısı, 7 + PG,
4. Hydajet Hyseni-Kaloshi, üye, PDK PG,
5. Fehmi Mujota, üye, PDK PG,
6. Ramadan Gashi, üye, PDK PG,
7. Fatmire Berisha, üye, LDK PG,
8. Süzan Novobirdalı, üye, AKR PG,
9. Ismet Beqiri, üye, LDK PG,
10. Besa Gaxherri, üye, LDD PG ve
11. _____ üye SLS PG.

“Yeni seçilen Kosova başkanı, Başbakanı,
Hükümet ve Meclis Başkanı. 9 Ocak 2008”

ASI Mission Statement

Meclis'i Destek Girişimi (ASI) Kosova Meclisini güçlendirmek ve profesyonelleştirmek için destek sunan demokratizasyon programlarının inter – ajans koordinasyon mekanizmasıdır. ASI'nin çalışmaları, demokratik yönetmeliklerinin tanınması ve onlara karşı saygının gösterilmesi, şeffaflık ve kamuoyuna karşı sorumlu davranma, yasal gündem sıralarının geliştirilip gerçekleştirilmesi, çok dilliliğe karşı saygının gösterilmesi ve yöresel ile inter parlamento irtibatlarına dayanan demokratik politik kültürde odaklanmaktadır.

ASI partnörleri, kaynakları biriktirmek, bilgileri paylaşmak ve Meclis ile doğrudan doğruya yapılan bir interaksiyonda ihtiyaçların belirlenmesinde programları koordine etmektedir. ASI koordinatörü olarak, AGİT Kosova Misyonu, tüm ASI partnörleri ile irtibat kurarak ve Meclis temsilcileri ile yapılan danışmalardan sonra sıralı koordinasyon toplantılarını düzenlemektedir. ASI'nin sıralı Bülteni, Kosova Meclisi'ndeki son gelişmeler hakkında geniş bir yerel ve uluslar arası kamuoyuna olduğu gibi ASI destek programları hakkında bilgi vermektedir.

Şu anda ASI'ye katılanlar :

Friedrich Ebert Stiftung (FES), Friedrich Naumann Stiftung (FNSt.) Konrad Adenauer Stiftung (KAS), Doğu Batı Parlamento Pratiği Projesi (DBPPP), Avrupa İmar Ajansı (AIA) Fransa, Almanya, Belçika, Slovenya parlamentoları Konsortiumu ve International de Paris la Defense Enstitüsü, ABD Uluslar arası Gelişme Acentesi (USAID) işbirliğiyle olduğu gibi Ulusal Demokratik Enstitüsü (UDE), Birleşmiş Milletler Gelişme Programı (BMGP) İnter Parlamento Birliği (IPB), AGİT Kosova Misyonu ve Kosova Meclis'i işbirliğiyle.

Yazı İşleri Heyeti:

Hydajet Hyseni, Rasim Selmanaj, Ismet Hajrullahu, Daut Beqiri,
Elli Flen, Dale Archer, Franklin De Vrieze and Artan Canhasi.

Editor: Armend Bekaj

Dizayn Grafik: Tomor Rudi

OSCE Mission Headquarters, 10000 Prishtinë/Priştina

Tel. (+381-38) 500 162 Fax: (+381-38) 500 188

contact: franklin.devrieze@osce.org

<http://www.osce.org/kosovo>

Bu bültende ortaya atılan görüşler katkıda bulunanların kendi görüşleridir ve Meclis, AGİT'in Kosova Misyonu ya da ASI partnörleri olan örgütlerin görüşlerini temsil etmemektedir.

Bu Bültendeki fotoğraflar :

Assembly of Kosovo: 1, 3, 4, 12,

Hasan Sopa/OSCE: 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 20.